VERSLAG VAN DE SESSIE VAN DE RAAD DER GEMEENTE HAARLEMMERMEER OP DONDERDAG 29 APRIL 2021

Onderwerp: De financiële opgave van de gemeente (ombuigingen)

Voorzitter: mw. M.H.F. Schuurmans-Wijdeven

De leden: mw. M.E. Ballieux-Hamel, dhr. T.M. Beusenberg, dhr. P.J. Boerman, dhr. E. Boscher, dhr. H. den Butter, dhr. E. Hagemeijer, dhr. W.J.J.M. Klijn, mw. G. Knikker, dhr. H.C.M. Koning, mw. J. Koolmoes, dhr. J.A. Kos, mw. C.F.M. van der Meij, dhr. E.J. van der Peet, mw. I. Pfeil, dhr. H.P. Spijker, mw. B.C. van Straten-van Diepenbeek, dhr. K. Sulmann, dhr. E. Vermeulen, dhr. J.P.H. de Vries

Griffier: dhr. J. van der Rhee

Portefeuillehouders: dhr. J.N.J. Nobel, dhr. J.G. Rip, mw. M.H. Ruigrok, mw. M.H.F. Schuurmans-Wijdeven, mw. M.L. Sedee-Schuitemaker, dhr. F. Sidali, mw. M. Steffens-van de Water

Insprekers: Geen

De VOORZITTER: Ik open deze sessie. Omdat het zo'n speciale sessie is, hebben we de bel maar geluid, hoewel dat eigenlijk alleen bij raadsvergaderingen gebeurt. Het is toch een mooie traditie. Welkom. We gaan vanavond met elkaar een sessiedebat houden over de financiële opgaven van de gemeente en dat doen we op een heel speciale manier. Het wordt een echt raadsdebat waarin u uitgenodigd wordt om echt met elkaar te debatteren. Ik weet niet of u iets van de Tweede Kamer heeft gezien vandaag, maar dat is ongeveer het voorbeeld. Dat betekent dat degene die spreekt niet aan bod komt omdat u aan een stuk door gaat interrumperen, want dat is het debat en daarna is er nog een tweede deel waarin u nog aparte onderdelen kunt bespreken. Maar u heeft begrepen dat het er vooral gaat om tijdens de woordvoering met elkaar het debat te voeren. Per fractie zijn voor deze fysieke sessie maximaal twee woordvoerders aanwezig in het raadhuis en ook het college is uitgenodigd maar dat kon niet voltallig aanwezig zijn. Wethouder Steffens en wethouder Sedee kijken mee en dat kan ook omdat het college verder geen vragen zal beantwoorden en geen debat zal voeren. We hebben alleen afgesproken dat als u in het debat gaat debatteren over een onderwerp dat echt niet klopt, het college daarop mag ingrijpen want anders gaat u een verkeerde discussie voeren. Voor de rest is het helemaal aan u. We hebben een spreektijd afgesproken en ik heb al verteld dat interrupties tijdens de spreektijd mogelijk zijn, maar die tellen niet mee, noch bij u, noch bij de partij die de interruptie pleegt, dus het wordt u heel gemakkelijk gemaakt om interrupties te plegen. Met deze huishoudelijke mededelingen… Nog een ding, u pleegt interrupties op uw plek. Dat betekent dat als u in de Burgerzaal zit, u dan even moet zwaaien. Er is iemand van de griffie aanwezig – we kunnen u overigens heel goed zien zitten – maar als het niet lukt om mijn aandacht te krijgen, appt u dan even de griffier of waarschuwt u iemand van de griffie. Maar we hebben hier een scherm en volgens mij kan ik u allen goed zien dus we gaan het zo proberen. We gaan beginnen met het debat en als eerste vraag ik aan de VVD om het woord te voeren.

Mevrouw VAN STRATEN: Dank u wel voorzitter, ik wil toch even kwijt dat ik het wel heel bijzonder vind om hier weer te zijn en iedereen te zien. En het is niet alleen een bijzonder moment, maar ook een bijzondere raadsperiode, dat durf ik nu al te zeggen, terwijl die nog niet eens helemaal is afgelopen. De ene bijzondere situatie na de andere bijzondere situatie moeten wij het hoofd bieden.

We zijn al bezig een pandemie het hoofd te bieden en sinds een paar maanden weten we ook dat we een financiële uitdaging het hoofd moeten bieden.
Willen we ons huishoudboekje op orde houden, dan zullen we moeilijke keuzes moeten maken want voor de komende jaren ziet ons huishoudboekje er niet zo goed uit. De prognoses laten zien dat we dan meer gaan uitgeven dan er binnenkomt. Niks doen is geen optie. Voor de VVD is het niet alleen belangrijk dat de uitgaven en de inkomsten in evenwicht zijn, werken aan toekomstperspectief blijft ook in financieel zware tijden noodzakelijk. Dat betekent dat er nog ruimte moet blijven om te sparen voor tegenvallers en te kunnen investeren voor de toekomst. De VVD wil blijven inzetten op vooruitgang, op verbetering. Dat mogen inwoners van ons verwachten.
Voor de VVD biedt elke uitdaging ook kansen. De kans om:
1. nog eens kritisch te kijken of wat je doet wel zo effectief is, of je daarmee je doelen bereikt;
2. om nog eens aan elkaar uit te spreken wat de prioriteiten zijn die jij ziet voor onze gemeente;
3. om met elkaar een helder en transparant gesprek te voeren over de rol van de gemeente. Waar moet de gemeente een rol pakken? Wat kunnen mensen zelf, wat willen mensen misschien wel zelf oppakken?
Dat gesprek gaan we nu en de komende maanden met elkaar aan en daar verheugen wij ons als VVD in ieder geval op. Een goed gesprek begint altijd met luisteren. Luisteren naar wat de verschillende partijen belangrijk vinden. Vervolgens ga je dan op zoek naar de overeenkomsten, de punten waarop je elkaar snel kunt vinden en het snel eens kunt worden. Ik spreek in ieder geval voordat we beginnen de wens uit dat we vanavond veel punten horen waarop we elkaar snel kunnen vinden. Dat maakt de opdracht voor het college, dat uiteindelijk met een voorstel moet komen, makkelijker. Toch ben ik ook een realist en weet ik ook dat we ook op veel punten van mening zullen verschillen. We hebben immers allemaal onze eigen idealen. En die idealen vormen het ijkpunt voor ons kompas. Als je door financieel slecht weer gaat, is een kompas nodig. Zo'n kompas geeft richting aan de zoektocht naar besparingen. De goede luisteraar heeft inmiddels al een heel belangrijk uitgangspunt van ons kompas gehoord, we moeten op zoek naar besparingen, minder uitgeven.
Voor de VVD is het niet leuk, maar wel simpel. Als je thuis geld tekortkomt, kun je twee dingen doen: naar je baas gaan en een hoger salaris vragen of kijken naar je uitgaven. Waar kan het minder, geef je ergens te veel aan uit? Als we de vergelijking doortrekken naar de gemeente, is het rijk onze werkgever en kan ik u meegeven dat de lobby voor salarisverhoging is gestart. Dat weten we hier allemaal. Daarmee wordt bedoeld het Gemeentefonds te verhogen. Iedereen weet dat er nu een aanzet wordt gedaan voor een kabinetsformatie – en ik weet niet hoe het zal gaan na vandaag, maar het zal denk ik niet heel snel gaan – dus voordat we weten of we die verhoging echt krijgen, zullen we zelf ook aan de slag moeten.
De gemeente heeft nog een extra bevoegdheid om de inkomsten te verhogen. Een bevoegdheid die wij als eenvoudige burger niet hebben, namelijk inwoners en bedrijven extra belasting laten betalen. Nu wordt de VVD nooit enthousiast van belastingverhoging, maar in een tijd dat inwoners en bedrijven financieel al zo veel voor hun kiezen krijgen door de pandemie, vinden wij dat geen verstandige keuze. En dan druk ik mij eufemistisch uit. Dus we zullen aan de slag moeten met het vinden van besparingen. Ons kompas dat we gebruiken bij het zoeken naar besparingen heeft vier heldere uitgangspunten die u bekend in de oren zullen klinken. Ze zijn allemaal de afgelopen jaren al eens door ons genoemd.
1. Er moet eerst gekeken worden naar de beleidsterreinen waar een budgetoverschrijding plaatsvindt of zal plaatsvinden, in dat beleidsterrein moet als eerste gezocht worden naar een besparing. In ons geval is dat het Sociaal Domein.
2. Er moet binnen de eigen gemeentelijke organisatie gekeken worden of besparingen mogelijk zijn, of dat er efficiënter gewerkt kan worden. Overheden blijken daar moeite mee te hebben, las ik laatst in een VNG-tijdschrift. Maar dat kan geen excuus meer zijn. Bovendien moeten we, wat de VVD betreft, ook nog eens goed kijken of we ons beperken tot onze wettelijke taken. Alles wat we extra doen, is een zoekrichting voor besparing wat ons betreft.

3. Een zoekrichting is ook de vergelijking van onze uitgaven met anderen gemeenten. Dus waar we in vergelijking veel meer uitgeven dan andere gemeenten, daar zitten wat ons betreft ook mogelijkheden om besparingen te vinden.
4. De effectiviteit van onze uitgaven vormt ook een belangrijke zoekrichting wat de VVD betreft, hoe effectief zijn de uitgaven die we doen? Behalen we ons doel daarmee? We hebben deze raadsperiode met elkaar geconstateerd dat we daar in veel gevallen onvoldoende zicht op hebben.

De VOORZITTER: Ik heb een interruptie voor u van mevrouw Van der Meij.

Mevrouw VAN DER MEIJ: Dank u wel voorzitter. Ik moest even nadenken dus ik ga even terug in uw betoog, mevrouw Van Straten. U gaf bij het eerste punt in het kompas aan 'daar waar de tekorten plaatsvinden, moet er ook bespaard worden' en toen noemde u specifiek het Sociaal Domein. Dat is op zich geen verrassing maar mijn vraag is: de besparing die gerealiseerd moet worden is € 10 tot € 20 miljoen, zegt u daarmee dat alle tekorten uit het Sociaal Domein moeten komen, of ben ik dan te kort door de bocht?

Mevrouw VAN STRATEN: Dan bent u te kort door de bocht, als ik heel kort mag zijn. We zien dat er in het Sociaal Domein een overschrijding is van het budget maar het meerjarenbeeld laat ook zien dat er een grotere overschrijding is. Dus daarom komen we ook met meerdere zoekrichtingen en beperken we ons niet tot het Sociaal Domein alleen.

De VOORZITTER: Gaat u verder.

Mevrouw VAN STRATEN: Dank u, ik was gebleven bij de zoekrichting of we onze eigen effectiviteit van de inzet van onze middelen goed kunnen beoordelen en dat we met elkaar dit jaar in ieder geval hebben geconstateerd dat we onvoldoende zicht hebben op het beoordelen van die effectiviteit. We zijn gelukkig bezig met elkaar om daar verbetering in aan te brengen. Ook die route biedt wat ons betreft zicht op mogelijke besparingen. Ons kompas biedt heldere en stabiele uitgangspunten om ons door financieel zwaar weer te leiden en richting te geven.
In de zoektocht naar besparingen blijven enkele ambities voor de VVD overeind. Ik gaf al eerder aan, werken aan toekomstperspectief blijft belangrijk voor de VVD. De vijf ambities die overeind blijven, zijn wat de VVD betreft: de ambitie om de woningnood te verlichten, dus bouwen, bouwen, bouwen blijft voor de komende jaren onze inzet. En in het verlengde hiervan: zorgen voor een goede bereikbaarheid in onze gemeente, ook om te kunnen bouwen is dit nodig; eerst bewegen dan bouwen. Werk is wat ons betreft nog altijd het beste sociale vangnet dus wij willen tot de economisch sterkste regio’s van het land blijven horen. Een vierde belangrijke ambitie voor ons is een veilige en schone woonomgeving. En in het kader van het behoud van toekomstperspectief zullen wij ook blijven inzetten op een betaalbare en betrouwbare energietransitie.
Kortom, voor de VVD is dit het kompas dat duidelijke zoekrichtingen geeft voor besparingen, maar ook duidelijk aangeeft welke ambities overeind blijven zodat we, zodra we het slechte financiële weer zijn doorgekomen en het zonnetje weer gaat schijnen, ondertussen hebben kunnen doorbouwen aan een mooi Haarlemmermeer. Met dit kompas kan het college wat de VVD betreft aan de slag. De VVD verwacht dan ook op 10 juni a.s. verder in gesprek te kunnen gaan over de meer concrete plannen van het college en verwacht daar ons kompas in terug te zien, dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan ga ik naar mijnheer Klijn, die heeft een vraag.

De heer KLIJN: Ik heb een interruptie inderdaad. Een vraag aan mevrouw Van Straten, u noemt ambities en u heeft een kompas op een aantal punten. Dat geeft u aan, dat zijn allemaal belangrijke zaken voor de VVD begrijp ik, en overigens voor de PvdA ook. En u geeft aan 'we moeten vooral niet

de gemeentelijke belastingen omhoog laten gaan', maar ik hoor u nu eigenlijk niet zeggen waarop dan bezuinigd kan worden. Ik hoor u wel het Sociaal Domein noemen, maar verder heb ik geen richtingen gehoord. Of heb ik niet goed geluisterd?

Mevrouw VAN STRATEN: Ik zou nooit durven zeggen tegen u dat u niet goed geluisterd heeft, maar ik heb wel vier richtingen genoemd. Ik heb de richting genoemd van de effectiviteit van onze middelen waar we naar moeten kijken, ik heb de richting genoemd van de vergelijking met andere gemeenten 'waar geven we veel geld aan uit?' en ik heb de zoekrichting om binnen de eigen organisatie goed te kijken wat er efficiënter kan en hoe het productiever ingericht kan worden.

De heer KLIJN: Helder, dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel, dan ga ik voor de woordvoering namens Forza! naar de heer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Voorzitter, wij gaan het heel kort houden Forza! vraagt al jaren om een kerntakendiscussie, is alles wat we doen nodig en is alles wat we doen nuttig? Vandaag mogen we die discussie voeren, zij het met het mes op de keel. We zijn op zoek naar € 20 miljoen structureel. De economische crisis die voortvloeit uit het lamleggen van de economie door het kabinet en de forse overschrijdingen op de Jeugdwet en de Wmo heten debet te zijn aan deze uitdaging. Onze eigen zorgspecialist is bezig met het uitwerken van een plan waarmee we zowel grip op de kosten, als op de toegankelijkheid van de jeugdzorg kunnen krijgen. En dan hierbij meteen een oproep aan alle andere fracties om met ons mee te denken zodat we daar met een gezamenlijke oplossing kunnen komen.
Op een A1-locatie midden in Hoofddorp – en ik weet het, ik begin er bijna elke keer over, maar ik ga het deze keer weer doen – staat het Cultuurgebouw met daarin, op een commerciële onderneming na, louter instellingen die zonder subsidie geen enkele overlevingskans hebben. Kosten € 16,5 miljoen per jaar. Forza! zou graag zien dat, behoudens de bibliotheek en de schouwburg, gebruikers elders in meer passende – en dan bedoel ik goedkopere – behuizing worden ondergebracht. Verder heeft het onze voorkeur om de bibliotheek te deprofessionaliseren. Terug naar de tijd dat vrijwilligers een bibliotheek draaiende hielden. Het theater willen we post corona naar model van Flint in Amersfoort laten exploiteren. Flint kost nog steeds geld, maar met minder dan € 2 miljoen subsidie per jaar hebben we hier een heel gedeelte van de gezochte € 20 miljoen boven water. Verder denken wij dat je geen Stichting Maatvast nodig hebt om jaarlijks € 5,5 miljoen uit te geven aan de verliesgevende exploitatie van dorpshuizen, wijkgebouwen en jeugdcentra. De € 20.000,00 die we per locatie per maand daarop toeleggen, moet ook wel voor de helft kunnen als we met lokale vrijwilligers gaan werken. Als er vanuit de wijk of dorp geen animo is: gewoon sluiten. Verder denken we dat het Integraal Accommodatieplan…

De VOORZITTER: Ik heb een interruptie voor u van mevrouw Koolmoes.

Mevrouw KOOLMOES: Ja, voorzitter dank u wel. Ik ben vooral benieuwd waar mijnheer Vermeulen die vrijwilligers dan vandaan gaat halen. Dank u wel.

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Het feit dat mensen in hun eigen omgeving graag een dorpshuis willen hebben, of wat voor faciliteit dan ook, heeft altijd op vrijwilligers gedraaid en we hebben ook meerdere dorpshuizen in onze gemeente die gewoon volledig zelfstandig op vrijwilligers draaien. En als er helemaal geen animo is in een dorp en niemand dat doen wil, zie ik ook geen enkele reden om iets in stand te houden waar de inwoners zelf duidelijk geen enkele energie in willen steken. Dus wat ik net al

zei: geen animo, op slot, gewoon stoppen ermee, geen geld meer ernaartoe.

De VOORZITTER: Ik heb nog een interruptie van mijnheer Klijn.

De heer KLIJN: Dank u wel voorzitter. Mijnheer Vermeulen, ik loop al een tijdje mee in het welzijnswerk en mijn hele jonge jaren ben ik welzijnsmedewerker geweest en had ik veel te maken met dorps- en wijkgebouwen, weliswaar in Noord-Brabant maar het zal hier niet anders zijn geweest. En elk dorps- en wijkgebouw dat ik ken, had destijds al een beheerder die gewoon betaald werd, of meerdere beheerders. En volgens mij is het nu in Haarlemmermeer niet anders, dus wat bedoelt u met deprofessionaliseren, want dat begrijp ik nog steeds niet zo goed.

De heer VERMEULEN: Als we uitrekenen wat we elk jaar overmaken naar Stichting Maatvast en als we dan kijken hoeveel locaties zij exploiteren – en ik houd altijd van eenvoudige rekensommen – en we delen het hele bedrag door het aantal locaties, dan kom ik op € 20.000,00 per locatie per maand. Ik weet zeker dat daar een bedrag te vinden is in die € 20.000,00, misschien zelfs wel de helft, om zowel daar elke dag de deur open te laten draaien als om een beheerder te betalen. Dat zou een besparing opleveren van de helft dus ik vind dat iets dat de moeite waard is om eens te bekijken en te berekenen en niet in tijden dat je heel veel geld tekort komt, daar gewoon maand in, maand uit per locatie € 20.000,00 naartoe te brengen. Ik hoop dat u met me eens bent dat het de moeite waard is om dat te onderzoeken.

De heer KLIJN: Dat is een heel ander verhaal wat u nu vertelt. U had het er net over om het personeel maar te ontslaan en met vrijwilligers te gaan werken.

De heer VERMEULEN: Nee, dat ging over de bibliotheek, sorry voorzitter.

De heer KLIJN: Dat zei u wel hoor.

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen, misschien wilt u nog een reactie geven?

De heer VERMEULEN: Voorzitter, dat ging over de bibliotheek, daar gebruikte ik het woord deprofessionaliseren.

De VOORZITTER: Mijnheer Klijn.

De heer KLIJN: Dat klopt en bij het Cultuurgebouw vond u dat er gedeprofessionaliseerd moest worden en bij de dorps- en wijkgebouwen vond u dat die op vrijwilligers moesten gaan draaien en niet op professionals, dat heeft u gezegd.

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Voorzitter, ik doe echt mijn best om heel langzaam te praten zodat mijnheer Klijn me gewoon kan volgen, maar hij haalt mijn woorden volledig door elkaar. Ik zal hem de tekst straks doen toekomen, die staat gewoon voor mij en dan zal hij zien dat hij me niet goed gehoord heeft.

De VOORZITTER: Mijnheer Klijn.

De heer KLIJN: U zit niet in de raadzaal, maar ik wel en ik zie alleen maar mensen om mij heen die knikken van 'mijnheer Klijn, u heeft gelijk'.

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Ik ben heel blij dat mijnheer Klijn zo veel bijval krijgt. Mag ik verder?

De VOORZITTER: Gaat uw gang.

De heer VERMEULEN: Verder denken wij dat het Integraal Accommodatieplan maar beter even in de koelkast kan omdat de wethouder op vragen van Forza! heeft aangegeven dat dit juist tot structurele lastenverzwaringen leidt. De stedenband met Cebu zeggen we wat Forza! betreft vanavond al op. Verder kan ik het heuglijke nieuws meedelen dat we een ondernemer bereid hebben gevonden om € 5 miljoen op tafel te leggen om het clubhuis van de Stichting ETO over te nemen. Zo zijn we uit de kosten en besparen we € 0,25 miljoen. Voorlopig stoppen we met de sloop en bouw van een nieuw raadhuis.

De VOORZITTER: Mijnheer Klijn heeft een vraag voor u, mijnheer Vermeulen.

De heer KLIJN: Mijnheer Vermeulen, u heeft het over die € 5 miljoen die betaald zou worden door een ondernemer die u kent. Maar een jaar geleden hadden we het ook over ETO volgens mij, en had u ook een ondernemer. En wat is daarmee gebeurd uiteindelijk? Volgens mij helemaal niets. Gaat dit dan wel serieus worden?

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Een heel goede vraag van mijnheer Klijn. Een vorige keer heb ik met een wethouder die uw partij geleverd heeft uitgebreid onderhandeld en ben ik de hele zomervakantie bezig geweest met plannen om daarmee te komen. Op het moment dat ik de plannen aan het toelichten was, heeft ze heel hard nee zitten schudden en daar is het bij gebleven.

De heer KLIJN: U heeft die plannen niet gedeeld met de raad volgens mij, behalve dat u heeft gezegd dat u een ondernemer had die het wilde overnemen. Wat ik ervan begrepen heb, is dat het uiteindelijk helemaal niets is geworden. Maar ik ga daar verder niet op in want dat is van destijds, maar ik vind het heel raar dat u nu weer met een ondernemer komt. Maar ik hoop dat het lukt, eerlijk gezegd, dat weer wel.

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Dat is heel positief nieuws. Ik ben blij dat mijnheer Klijn dit een heel goed idee vindt. Ik ga weer verder. Voorlopig stoppen we met de sloop en de bouw van een nieuw raadhuis. Meer thuiswerk betekent minder ruimte nodig.

De VOORZITTER: Mijnheer El Idrissi heeft een interruptie voor u.

De heer EL IDRISSI: Dank u wel voorzitter. Ik vraag me af wanneer die ondernemer zich bij de gemeente gaat melden, mijnheer Vermeulen. Kunt u daarop antwoorden?

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Ik meld het nu dus u weet dat die er is en als de gehele raad is geïnteresseerd in deze ondernemer zal ik er zeker voor zorgen dat hij zich bij de gemeente gaat melden.

De VOORZITTER: Mijnheer El Idrissi nog.

De heer EL IDRISSI: Volgens mij is het handiger als die zich gewoon bij de gemeente aanmeldt en dan kunnen we een goed gesprek voeren. Want u spreekt vaak over ondernemers die voor ons vage personen zijn, het zijn schimmige mensen waarvan wij helemaal niets weten en ik zou hem richting de gemeente sturen want dan kunnen we zaken doen en dan kunnen we ook kijken hoe we met ETO om kunnen gaan.

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Ik vind het jammer dat mijnheer El Idrissi ondernemers als schimmige mensen ziet, maar het zijn ook gewoon mensen, het is de kurk waar onze samenleving op draait.

De heer EL IDRISSI: Ik noem ondernemers geen schimmige mensen maar degenen die u altijd noemt, zijn figuren die wij niet persoonlijk kennen en het zijn vaak vage figuren. Ik zou zeggen, maak er gewoon werk van in plaats van elke keer een ondernemer te noemen.

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Ja ik ga hier verder niet op in.

De VOORZITTER: U heeft nog een heleboel interrupties, ik geef mevrouw Ballieux het woord.

Mevrouw BALLIEUX: Dank u wel voorzitter, ik wil mijnheer Vermeulen vragen of hij het met mij eens is dat het feit dat we in deze situatie zitten, dat we eigenlijk de grip zijn kwijtgeraakt op onze financiën, ermee te maken heeft dat we de taken en rollen en verantwoordelijkheden van de gemeenteraad, het college en de ambtelijke organisatie niet goed uit elkaar hebben gehouden. Met andere woorden, u doet nu een voorstel dat de raad iets moet gaan aankopen of verkopen, maar bent u het met me eens dat dat niet de rol is van de raad maar dat die een andere rol heeft, met andere taken?

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Dat ben ik helemaal eens met mevrouw Ballieux, we geven een denkrichting aan en ik had als zonnig puntje voor vanavond het feit dat een ondernemer bereid is om die locatie over te nemen en daar een andere bestemming aan te geven.

De VOORZITTER: Mijnheer Klijn nog?

De heer KLIJN: Ik had ongeveer dezelfde vraag. Dan toch nog eventjes over die ondernemer want ik ben het wel met mijnheer El Idrissi eens dat we die niet kennen en we hebben u ook gehoord over een andere ondernemer die hier tijdelijke woningen wilde bouwen, waarvan ik ondertussen weet dat die in Duitsland gezocht wordt. Dus ik zou ook zeggen, volg de normale gang van zaken richting gemeente en dan kan die ondernemer zich aanmelden. U weet dat de raad heeft aangenomen als het gaat om ETO dat op het moment dat er een particulier initiatief is waar we het aan over kunnen doen, we dat graag en met liefde doen. Dus de normale wegen bewandelen en dan komt het helemaal goed op het moment dat het een ondernemer is waarvan de gemeente zegt 'daar willen we zaken mee doen'.

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Dat is geweldig nieuws.

De VOORZITTER: Gaat u verder.

De heer VERMEULEN: Heel graag. Ik was bij het stoppen met de uitvoering van de bouw van het nieuwe raadhuis en verder is Forza! van mening dat bij minder taken minder ambtenaren horen want ik weet zeker dat allerlei andere partijen ook met allerlei heel goede ideeën komen om het een beetje minder te doen.

De VOORZITTER: Mijnheer Van der Peet.

De heer VAN DER PEET: Dank u wel voorzitter. Ik hoor mijnheer Vermeulen zeggen 'stoppen met bouw van een nieuw raadhuis', maar ik ben benieuwd hoe hij dan het structurele voordeel terug gaat brengen dat we behalen met de bouw van het nieuwe raadhuis. Daar zit een structureel voordeel in voor de langere termijn en hoe gaat mijnheer Vermeulen dat verschil dan terugverdienen?

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Dat is een heel goede vraag. Ik heb al diverse keren gehoord wat voor enorm positief effect het bouwen van een nieuw raadhuis gaat hebben op onze gemeentelijke financiën. Ik heb tot twee keer toe aan het college gevraagd om dat met een berekening te onderbouwen en ik moet de berekeningen nog zien. En met alleen het feit dat iemand mij vertelt dat iets heel veel geld op gaat leveren, zonder dat hij daar een duidelijke berekening van kan laten zien die daaraan ten grondslag ligt, kan ik niets.

De VOORZITTER: Mijnheer Van der Peet.

De heer VAN DER PEET: Dan zou ik mijnheer Vermeulen aanraden nog eens de stukken terug te lezen want bij mijn weten hebben we die berekeningen wel gehad en hebben we gewoon gezien op welke wijze dat structurele voordeel tot stand komt.

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Daar ga ik geen hele discussie over aan, ik heb echt om de rekensom gevraagd en de rekensom nooit gekregen en die stond ook echt niet in de stukken

De VOORZITTER: Ik heb nog mijnheer Klijn en dan kunt u verder met uw betoog.

De heer KLIJN: Die rekensom hebben we inderdaad wel gehad, ik zou inderdaad ook de stukken nog eens even nalezen als ik u was. En dan even over dat u zegt minder ambtenaren. U heeft volgens mij ook vorige week de informatieve sessie van de gemeente over de financiële toestand bijgewoond en dan weet u als het goed is dat Haarlemmermeer ten opzichte van alle mogelijke vergelijkbare gemeenten veel minder ambtenaren heeft. Dus hoe ziet u dat voor zich, dat we nog minder ambtenaren zouden hebben en de werkdruk nog hoger wordt?

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Voorzitter, dat is het feit dat we het heel graag willen hebben over de kerntaken die de gemeente uitvoert en bij minder kerntaken, bij een eenvoudiger takenpakket, horen

minder ambtenaren. Verder vinden we het altijd over de schutting kijken naar een ander bij Forza! niet altijd de juiste methode. Je leert er iets van, maar als iedereen het verkeerd doet, als iedereen te veel ambtenaren heeft en als iedereen te veel werk maakt van dingen die misschien heel veel eenvoudiger en efficiënter kunnen, dan ben je constant in een cirkeltje aan het rondkijken en doe je het allemaal verkeerd. Ik geloof veel meer in eigen innovatie en eigen oplossingen, net als het in het bedrijfsleven gaat. Als het in het bedrijfsleven slecht gaat, moeten er ook af en toe een paar mensen uit en dan blijkt het ineens met veel minder mensen ook te kunnen, als je het werk maar anders aanvaardt. Dat is de kant die we op zouden willen.

De heer KLIJN: Dat laatste ben ik helemaal met u eens, maar die slag heeft Haarlemmermeer al lang gemaakt en daarom hebben wij minder ambtenaren dan een vergelijkbare gemeente.

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Ik wil niet in een welles-nietesdiscussie belanden. Ik heb verteld hoe we dit zien en als iedereen het niet met ons eens is, zijn we de enigen die er zo naar kijken.
Ik ben eigenlijk bijna klaar. Ik had graag nog een onderbouwde besparing op het bezit van gemeentelijk vastgoed gegeven, maar we kregen voor de tweede maal op rij geen tijdig antwoord op onze schriftelijke vragen dus de antwoorden die we daarop krijgen, komen helaas als mosterd na de maaltijd. Ik ga wel vertellen wat voor de fractie van Forza! onbespreekbaar is. Dat is iedere vorm van belastingverhoging voor onze inwoners en onze bedrijven. En ook onbespreekbaar is nog minder onderhoud aan de buitenruimte en aan het groen. Tot zover, voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel, dan mijnheer Van der Peet, die heeft nog een vraag voor u.

De heer VAN DER PEET: Ja, ik hoor mijnheer Vermeulen spreken over een kerntakendiscussie. Het is net of ik een papegaai hoor want ik hoor dat al heel lang. Eigenlijk hoor ik al zo lang ik in de raad zit, Forza! praten over de kerntakendiscussie. Volgens mij is vandaag de dag waarop dat zou kunnen gebeuren en dan valt me op dat er heel weinig zaken naar voren komen in uw bijdrage die over die kerntaken gaan. Dus ik wil u uitdagen om in de tweede termijn met meer concrete voorstellen te komen.

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Ik vind het zo jammer dat ik zo mijn best heb gedaan op een bijdrage, dat ik met twee kerntaken kom die zo'n beetje 5% van ons totale budget in beslag nemen, namelijk onze schouwburg waar we bakken met geld naartoe brengen en de bibliotheek, ook geen verplicht item meer, dus je kunt je afvragen in hoeverre je aan die taak uitvoering moet geven. En ik heb heel duidelijk laten weten dat we willen besparen op de exploitatie van dorpshuizen, wijkgebouwen en jeugdcentra. Dat lijkt me een aantal zaken waar je vraagtekens bij kunt plaatsen, zijn dat kerntaken of niet? Maar als u wilt dat ik met een stofkam door onze hele begroting en het hele takenpakket heen ga, wil ik dat nog wel een keer doen. Maar ik vrees dat we dan aan die drie uur niet genoeg hebben.

De VOORZITTER: Mevrouw Ballieux.

Mevrouw BALLIEUX: Dank u wel voorzitter. Ik heb een vraag in het kader van kerntaken. Een van de dingen waar we tegenaanlopen, is dat we voor het bouwen van nieuwe huizen ook nieuwe infrastructuur moeten aanleggen en een van de dingen is bijvoorbeeld dat er gesproken wordt over het omleggen van de N201. Vindt u dat een kerntaak van de gemeente, om dat op die manier te doen? En een andere die ik dan ook bij u onder de aandacht wil brengen is het subsidiëren van

parkeren. Is dat ook een kerntaak van de gemeente of denkt u daar net als GroenLinks anders over?

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Dat is een heel goede vraag, ik begin met de infrastructuur. Voor infrastructuur die op een gegeven moment nodig is om woningbouwwensen te faciliteren van particuliere bezitters van grond, dus die op die grond heel veel geld gaan verdienen en daar infrastructurele aanpassingen voor nodig hebben, lijkt het de fractie van Forza! niet meer dan billijk dat die kosten volledig verhaald worden op de mensen die de bouwaspiraties hebben. Het moet niet zo zijn dat we met publiek geld of geld van de gemeente de winsten financieren van de mensen die daar heel veel geld verdienen aan een stukje grond dat ze verkocht hebben. Dat is punt 1 en dat vind ik inderdaad geen kerntaak van de gemeente. De kerntaak van de gemeente is om de olie tussen de tandwielen te zijn en ervoor te zorgen dat er huizenbouw komt en dat die infrastructurele aanpassingen er komen, maar het is niet de kerntaak van de gemeente om die te betalen.
De tweede vraag was het parkeren. In principe is het met parkeren zo dat degene die profiteert van het parkeren zou moeten betalen voor het parkeren. Ik meen dat we kostendekkende tarieven hanteren voor het parkeren, maar als ik ernaast zit, moet u me dat maar vertellen, dan ben ik verkeerd geïnformeerd.

De VOORZITTER: Mevrouw Ballieux.

Mevrouw BALLIEUX: Dank u wel voorzitter. Ik ben blij met het voorzetje want we hebben helemaal geen kostendekkend parkeren, dat zou GroenLinks wel graag willen. We vinden het heel raar dat we daar als gemeente bijvoorbeeld alleen voor Hoofddorp-Centrum € 13 miljoen op de plank hebben om te investeren en dat als je hier op de straat parkeert, dat € 0,50 per uur kost, waardoor we als gemeente zelfs concurreren met de parkeergarage onder het grote winkelcentrum hier aan de overkant. Dat kan toch eigenlijk niet de bedoeling zijn als je duurzaam en spaarzaam wilt omgaan met je geld. Ik ben benieuwd of mijnheer Vermeulen dat met mij eens is en ik hoor dat ook graag straks van de rest van de raad.

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Dat is iets… Ik zou van de wethouder willen horen wat dan de diepere gedachte is achter het parkeertarief, of dat zomaar uit de lucht is gegrepen of dat daar echt over nagedacht is.

De VOORZITTER: U weet dat u de vragen nadien schriftelijk kunt stellen en dan krijgt u daar een reactie op. Ik ga naar mevrouw Van Straten.

Mevrouw VAN STRATEN: Dank u wel voorzitter. Ik wil toch nog een verduidelijkende vraag aan mijnheer Vermeulen stellen want ik hoor hem zeggen 'projectontwikkelaars die gaan verdienen moeten zelf wegen aanleggen'. We willen ook graag dat er woningen gebouwd worden. Als aangetoond kan worden dat het niet uit kan, om het zo maar even te zeggen, vindt u dan dat de gemeente geen enkele bijdrage daaraan moet leveren en dat er dus niet gebouwd kan worden? Begrijp ik dat goed?

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Ja voorzitter, mevrouw Van Straten doet het nu net voorkomen alsof als de gemeente geen wegen aanlegt, dus voor kosten van de gemeente, het onmogelijk is om huizen te

bouwen. Ik zeg, in antwoord op de vragen van mevrouw Ballieux, dat het niet de bedoeling is dat we projectontwikkelaars heel veel geld laten verdienen aan huizen. Dat dat betekent dat we eigenlijk die winst aan het financieren zijn door het aanleggen van de infrastructuur die voor rekening zou moeten komen van die projectontwikkelaar bij de huizen die zij willen bouwen en die wij inderdaad zelf ook heel graag willen hebben voor onze inwoners. Het is niet de bedoeling om met geld van de inwoners de winsten te financieren van de projectontwikkelaars.

De VOORZITTER: Dank u wel, dan denk ik dat er verder geen vragen en opmerkingen meer zijn naar aanleiding van uw betoog. Dank voor uw bijdrage. Dan ga ik voor de bijdrage van HAP naar mijnheer El Idrissi.

De heer EL IDRISSI: Dank u wel voorzitter. We staan aan de vooravond van een van de grootste uitdagingen die onze gemeente voor haar kiezen krijgt. Gemeenten zijn wettelijk verplicht een sluitende begroting te hebben. Ons huishoudboekje is verre van rooskleurig en de tijden waarin de bergen tot in de hemel reikten zijn definitief voorbij. De gevolgen van de economische crisis zijn nu ook op lokaal niveau sterk voelbaar. Waar het college spreekt over een strategische heroriëntatie, heet het in de volksmond gewoon bezuiniging, en zo zien onze inwoners het ook. Er staat ons als raad daarom een verdomd lastige taak te wachten: het vinden van ombuigingen voor maar liefst € 20 miljoen zal absoluut geen walk in the park zijn, maar een intensief proces waarin de algehele raad dient te beseffen dat de beslissingen die we nemen voor velen hard zullen aankomen. Er zijn grofweg drie smaken die we vanavond zullen bespreken: 1. minder geld uitgeven, 2. inkomsten verhogen of 3. een combinatie daarvan.
Gezien de omvang van de besparingsopgaven gaat het dus om ingrijpende veranderingen. Veranderingen die onze inwoners, ondernemers, maar ook vrijwilligers, verenigingen en maatschappelijke organisaties linksom of rechtsom zullen voelen. Voorzitter, de zoektocht naar wat voor gemeente we willen zijn, lijkt door de ombuigingen te worden afgedwongen. Waar het vinden van oplossingen voor de tekorten binnen de jeugdzorg aanvankelijk onze enige kopzorg leek, bleek de omvang van het tekort in de meerjarenbegroting veel groter dan dat. Waardoor die tekorten precies zijn ontstaan, is nog niet geheel duidelijk. We hebben nog geen finale zekerheid over de totale omvang van de bezuiniging. Ik roep het college dan ook op om vaart te maken met het aanleveren van relevante informatie zodat de raad in deze zo belangrijke taak beschikt over alle informatie om weloverwogen deze moeilijke keuzes te kunnen maken.
Wat heeft ertoe geleid dat we in deze financiële malaise terechtgekomen zijn?

De VOORZITTER: Mevrouw Ballieux heeft een vraag voor u.

Mevrouw BALLIEUX: Dank u wel voorzitter. U begint met precies iets waar GroenLinks het zo direct over wil hebben, dat is dat we helemaal niet weten hoe groot de tekorten zijn en waardoor ze zijn ontstaan. Bent u het niet met mij eens dat we dat allemaal eerst moeten weten en dat het college ons die informatie moet verstrekken voordat we een ordentelijk gesprek kunnen hebben?

De VOORZITTER: Mijnheer El Idrissi.

De heer EL IDRISSI: Deels eens, we hebben natuurlijk wel richtlijnen gekregen. We hebben een opgave van € 20 miljoen, dat is een richtlijn, we hebben knoppen waar we aan kunnen draaien en we weten dat er in de jeugdzorg € 6,7 miljoen te kort is. Dus we hebben wel wat informatie. Ik ben het met u eens dat die informatie meer mag zijn en volledi ger mag zijn en we krijgen in de loop der weken – het college is daar natuurlijk ook mee bezig – die informatie tot ons en dan kunnen we verder het debat aangaan.

De VOORZITTER: Mevrouw Ballieux.

Mevrouw BALLIEUX: U noemde net het Sociaal Domein en dat is ongeveer € 7 miljoen. Heel veel gemeenten kiezen ervoor, omdat daar ook elk jaar weer geld bij komt… Als je er meerjarig incidenteel geld bij krijgt van het rijk, mag je dat als structureel boeken dus dat betekent dat we alleen om die reden al het boekhoudkundig zou kunnen verminderen. Bovendien is er net € 613 miljoen door het rijk vrijgegeven, zoals u weet, aan de gemeenten en er is een kabinetsformatie gaande waarbij er ongetwijfeld voor het Sociaal Domein ook meer middelen beschikbaar komen. Bent u het dan met mij eens en met mijn fractie eens dat het dan raar is om bijvoorbeeld voor € 7,5 miljoen al te gaan zoeken naar bezuinigingen in de begroting en dan misschien wel te schrappen in het Sociaal Domein, bijvoorbeeld armoedebestrijding, of hoe het groen er hier uitziet, of in de openbare buitenruimte, nog meer schrappen, terwijl dat misschien niet aan de orde is?

De VOORZITTER: Een interruptie graag iets korter, mevrouw Ballieux. Mijnheer El Idrissi.

De heer EL IDRISSI: Ik ben het eens met wat u zegt, ik kom later in mijn verhaal op de stelposten en daar zal ik wat over vertellen. Maar overbodig schrappen in het Sociaal Domein is inderdaad niet nodig, als dat niet nodig is, natuurlijk.

De VOORZITTER: Gaat u verder.

De heer EL IDRISSI: Dank voorzitter. Wat heeft ertoe geleid dat we in deze financiële malaise terechtgekomen zijn? Als eerste is de samenleving de afgelopen decennia ingewikkelder geworden. Bijvoorbeeld bij de zorg voor onze jeugd is die ontwikkeling sterk waar te nemen. De complexiteit van vraagstukken binnen jeugdzorg speelde een cruciale rol binnen het ontstaan van het enorme tekort. Daar hebben we het net over gehad. Ten tweede legt het rijk steeds meer taken bij de lokale overheid. Een ontwikkeling die naar verwachting zal toenemen. Anticiperen we als gemeente op nog meer decentralisaties van het rijk, of maken we een vuist en zeggen we dat we voor meer taken ook meer knaken willen zien, en anders niet? Dit is meteen een oproep aan de landelijke partijen in de raad om hier eensgezind in op te trekken. Ten derde is het einde van de economische crisis als gevolg van de coronacrisis nog niet in zicht. Op het gebied van overheidsfinanciën zullen de gevolgen hiervan nog lang invloed hebben, het is stilte voor de storm. Wanneer alle steunmaatregelen vanuit het rijk zijn afgebouwd, zullen steeds meer mensen aanspraak doen op bijstand. Dan is de vraag hoe sterk het fundament is van ons lokaal systeem. Het vangnet voor de meest kwetsbaren in onze samenleving moet dan staan als een huis waarbij we de mensen die door deze crisis bijna alles hebben verloren ook niet in de kou willen laten staan. Het is duidelijk dat we een scherpe keuze moeten maken voor een duurzame toekomst waarin we realistische ambities formuleren. We begrijpen allemaal dat een tak die te ver wordt gebogen op een gegeven moment knakt. HAP zal met betrekking tot die ombuigingen hier te allen tijde voor waken. Ik geef u graag mee waar mijn fractie grote waarde aan hecht met de verwachting dat in de voorstellen van het college aan deze dingen geen afbreuk wordt gedaan.
Allereerst het vangnet voor minima en in het bijzonder hun kinderen zodat iedereen volwaardig kan meedoen in de samenleving, ook als het even niet meezit. Een ommetje in een verzorgde en groene openbare ruimte waarbij mensen vooral in coronatijd bewust stilgestaan hebben, heeft voor velen nog meer waarde gekregen. Net als de speeltuin waar ik wekelijks met mijn peuter graag kom en waar ik kinderen vol blijdschap hun eerste levensfase zie doorlopen. Uitdagende en duurzame onderwijsgebouwen, voorzitter, waar onze meest kostbare bezit zich kan ontplooien tot wereldburgers en daarmee een toekomstige bijdrage kan leveren aan onze kenniseconomie. En de dorps- en wijkgebouwen die als kloppend hart van dorpen en wijken een veilige omgeving vormen voor jong en oud, om te ontmoeten, ontplooien, maar ook om samen een maaltijd te delen met andere

wijkbewoners zijn in deze tijd van toenemende eenzaamheid onmisbaar gebleken.
De vraag is: hoe wil HAP dan het tekort oplossen? Dat is een logische vraag. Een terechte vraag waar mijn fractie goed over heeft nagedacht. HAP roept op tot versobering, maar alleen daar waar het mensen niet direct raakt. HAP roept dan ook op om te starten vanuit de eigen organisatie. Ik benoem een aantal maatregelen waarbij mensen niet direct worden geraakt: 1. het temporisering van geplande investeringen en 2. het creëren van stelposten, daarmee kom ik mevrouw Ballieux tegemoet, en het herstructureren van leningen waarmee de aankomende jaren de lasten aanzienlijk verminderen. En daarmee dus het totale tekort.
Ik licht dit even verder toe. Het creëren van een stelpost is iets dat veel gemeenten toepassen in hun meerjarenbegroting waarin extra rijksgeld voor de jeugdzorg wordt ingevoegd. Of dat geld er komt, is dus onzeker. Maar je creëert op deze manier wel extra ruimte in de meerjarenbegroting. Een uitstekende manier om onze inwoners en ondernemers te ontzien. Ook door het herstructureren van leningen kunnen we mensen blijvend ontzien. Door looptijden van bestaande leningen te verlengen, is het mogelijk het uitstaande bedrag over meer termijnen te spreiden. Bovendien is het mogelijk om terugbetalingen te pauzeren gedurende een bepaalde periode om vervolgens de oorspronkelijke betalingen weer te hervatten. De boete die we hiermee riskeren, is verwaarloosbaar gezien de totale schuldomvang die we op dit moment hebben.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Straten.

Mevrouw VAN STRATEN: Dank u wel voorzitter. We hebben toch best wel wat informatie gekregen en ook een informatiebijeenkomst gehad waar dit onderwerp ook aan de orde kwam. Daar werd toch duidelijk verteld dat als we die leningen gaan herfinancieren, we het probleem eigenlijk verder voor ons uitschuiven. Bent u het niet eens met de mensen die dat hebben verteld of zegt u 'wij vinden toch dat we dat probleem voor ons uit moeten schuiven?'

De VOORZITTER: Mijnheer El Idrissi.

De heer EL IDRISSI: Mevrouw Van Straten, ik ben daarbij geweest en ik heb het tot me genomen en er goed over nagedacht. Ik heb daar ook een verleden in, in die zin dat mijn opleiding daarover gaat, en als ik het sommetje maak, kan ik me haast niet voorstellen dat het minder oplevert dan de boete die we daarmee riskeren. Dat is ook de reden dat ik het zo benoemd heb in mijn bijdrage, het feit dat we onze mensen hiermee kunnen ontzien en vooruit kunnen schuiven zodat we in tijden dat het weer goed gaat, dus na corona, de betalingen weer oppakken.

De VOORZITTER: Ik ga nog een keer naar mevrouw Van Straten en ik heb mijnheer Vermeulen en mijnheer Sulmann gezien.

Mevrouw VAN STRATEN: Dan concludeer ik dat u er een andere mening op nahoudt dan de mensen die dat hebben verteld.

De VOORZITTER: Dan ga ik naar de heer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Dank u voorzitter, ik heb hetzelfde gehoord als mevrouw Van Straten en ik heb met stijgende verbazing zitten luisteren naar het betoog van mijnheer El Idrissi. Ik snap nu wel waarom hij ondernemers schimmige figuren noemt want iedereen die op deze manier een boekhouding voert, is inderdaad zeer schimmig. Ik zie hier geen enkele structurele besparing in, het enige dat ik zie, is dat we de huid van de beer verkopen voor we hem geschoten hebben en dat we eigenlijk alleen maar het probleem een beetje voor ons uitschuiven en veel erger maken. Ik geloof niet dat HAP nog met oplossingen komt en ik hoop dat mijnheer El Idrissi dat ook inziet.

De VOORZITTER: Mijnheer El Idrissi.

De heer EL IDRISSI: De gedachte is in deze tijd waarin we nu zitten mensen te ontzien en de hamvraag is 'hoe doe je dat vanuit de eigen organisatie?' Een van de mogelijkheden is kijken naar de leningen die je hebt uitstaan. En heel veel bedrijven en organisaties doen dat en ik zou het sommetje graag wel willen zien, maar ik denk dat wat het oplevert meer is dan de boete die we daarmee riskeren.

De VOORZITTER: Dan nog even terug naar mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Het is zo jammer, want dit is in al die informatiesessies aan de orde gekomen en onze wethouder heeft heel duidelijk aangegeven dat ze daar natuurlijk al naar kijken. Dat doen ze niet alleen nu omdat we nu een crisis hebben, maar dat doen ze altijd. We hebben daar het hele verhaal bijgehaald, dat het werkt net als bij een bank, een rente kan natuurlijk omlaag, maar dan betaal je een boeterente en die kost per saldo hetzelfde. U bent luchtkastelen aan het bouwen en dat is ontzettend jammer.

De VOORZITTER: Mijnheer El Idrissi.

De heer EL IDRISSI: Ik wil graag verdergaan als het kan voorzitter, anders verzandt het in een welles en nietes…

De VOORZITTER: Ik heb eerst nog mijnheer Sulmann, mijnheer Beusenberg, mijnheer Klijn en mevrouw Ballieux dus u heeft nog een heleboel tegoed. Ik begin met mijnheer Sulmann.

De heer SULMANN: Dank u wel voorzitter. In de informatieve sessie waar we allemaal bij zaten, is volgens mij heel duidelijk verteld dat het voordeel niet opweegt tegen het nadeel. Maar ik vroeg me ook af, dit is toch iets wat we al lang gedaan zouden hebben moeten, ook al hebben we geen bezuinigingen? Dan zou het college toch een fout hebben gemaakt als ze het niet al hadden gedaan? Bent u het met me eens, dat als het gekund had, het college het al gedaan had?

De VOORZITTER: Mijnheer El Idrissi.

De heer EL IDRISSI: Ja goed, dat zou kunnen.

De VOORZITTER: Mijnheer Beusenberg.

De heer BEUSENBERG: Dank u wel voorzitter, ik hoor mijnheer El Idrissi zeggen dat we de terugbetaling van de leningen zouden moeten uitstellen en ik hoor iedereen ook praten over de rentepercentages, maar er is een gemeente in Nederland die dit heeft gedaan en die heeft met een lening van € 46 miljoen – ik heb schriftelijke vragen gesteld en wij hebben een schuld bij de BNG van € 350 miljoen – een besparing kunnen realiseren van € 500.000,00 per jaar. Dus bent u het met mij eens dat daarnaar gekeken zou moeten worden? Dank u wel.

De VOORZITTER: Mijnheer El Idrissi.

De heer EL IDRISSI: Zeker, alle mogelijkheden die besparingen zouden kunnen opleveren waarbij mensen niet direct geraakt worden, zouden bekeken kunnen worden.

De VOORZITTER: Dank u wel, dan ga ik naar mijnheer Klijn.

De heer KLIJN: Dank u wel voorzitter. Ik weet ook iets van bedrijfseconomie en de gemeente heeft allerlei leningen bij verschillende banken en die leningen hebben allemaal een bepaalde looptijd en bepaalde vaste rentes over de looptijd en in de looptijd moet je elk jaar een X-percentage aflossen en je moet rente betalen. Op het moment dat u zegt 'laten we dat opschorten', gebeuren er twee dingen. Ten eerste krijg je een extra aflossing in de periode daarna en ten tweede krijg je een boeterente dus je zadelt de periode na corona op met extra hoge financiële lasten. Dan denk ik toch dat het veel beter is die nu maar gewoon te nemen en daar je maatregelen op aan te passen, bent u dat met mij eens?

De heer EL IDRISSI: Nee, niet helemaal. Wat we vanavond aan het doen zijn, is om lucht te creëren. We zitten midden in een pandemie en iedereen heeft het zwaar, ondernemers hebben het zwaar, inwoners hebben het zwaar, maatschappelijke organisaties hebben het zwaar, de gemeente heeft het zwaar. En dit is een voorstel waar je goed naar moet kijken want hier creëer je lucht voor mensen die het zo hard nodig hebben. Als we straks uit die pandemie komen en het gaat weer voortvarend en bedrijven lopen weer goed en inwoners hebben weer een job en het loopt weer, dan kun je zo'n boete er goed bij hebben. Met andere woorden, je moet ervoor zorgen dat je nu zuurstof in die meerjarenbegroting creëert en dit is een uitstekende oplossing daarvoor.

De VOORZITTER: Dank u wel, dan ga ik naar mevrouw Ballieux.

Mevrouw BALLIEUX: Dank u wel voorzitter. Een vraag aan mijnheer El Idrissi. Ik heb elke keer het gevoel dat u het beurtelings heeft over onze eigen begroting als gemeente en over wat onze inwoners aan leningen hebben. Elke keer als ik u hoor praten denk ik 'wat bedoelt u nu precies?' En de tweede vraag, als het gaat over de leningen die we uit hebben staan, waar mijnheer Beusenberg het ook over had, hoeveel denkt u dan te kunnen bezuinigen meer dan we al proberen te doen volgens ons nette treasurybeleid?

De VOORZITTER: Mijnheer El Idrissi.

De heer EL IDRISSI: Ik heb de cijfertjes niet paraat en ik kan u geen exact getal geven, maar ik denk dat daar gewoon wat te halen valt in die zin van zuurstof creëren voor de meerjarenbegroting. Dat is hoe ik erin sta. In de informatieve bijeenkomst hebben de ambtenaren aangegeven dat die boete daar niet tegen op kan en ik heb daar toen mijn bedenkingen bij gehad en die leg ik nu ook op tafel.

De VOORZITTER: Ik geef u nog een keer het woord en dan heb ik nog mijnheer Vermeulen, mijnheer De Vries en mevrouw Knikker.

Mevrouw BALLIEUX: Dank u wel voorzitter, ik constateer dat mijnheer El Idrissi dan niet precies weet wat hij met de herfinanciering van onze leningen als gemeente kan besparen op jaarbasis. Maar dan ben ik nog wel benieuwd want ik heb elke keer het gevoel dat hij het eigenlijk ook meteen heeft over de effecten op onze inwoners en ik zie niet precies hoe dat dan werkt. Misschien kan hij dat ook uitleggen.

De heer EL IDRISSI: Dat is heel simpel mevrouw Ballieux, we hebben lasten aan die leningen en we betalen natuurlijk rente over bepaalde leningen en we hebben wat je moet aflossen, dat zijn twee lasten. Als je ervoor zorgt dat je die twee lasten naar de toekomst schuift, waardoor je jezelf wat ruimte geeft om adem te halen, creëer je ruimte waar je niet hoeft te bezuinigen en dat heeft weer een effect op het totale tekort dat we moeten vinden en dat heeft weer een voordelig effect op onze inwoners waar je niet op hoeft te besparen.

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Voorzitter, dank u wel. Toen wij aan deze sessie begonnen, was mijn idee dat we het gingen hebben over het probleem dat we hebben dat we op zoek zijn naar € 20 miljoen structureel tekort, dat dat opgelost moet worden en dat we daar ideeën voor aandragen en richting meegeven aan het college welke kant wij graag zouden zien dat zij gaan zoeken. En eigenlijk hoor ik van mijnheer El Idrissi dat we op zoek zijn naar een beetje lucht. Ik weet niet hoe zijn portemonnee er elke dag uitziet, maar ik kan € 20 miljoen niet een klein beetje lucht noemen. En ik hoop echt dat mijnheer El Idrissi van de HAP toch enige visie aan de dag kan leggen, anders dan hij nu heeft gedaan. Mijnheer El Idrissi, u heeft toch nog wel meer dan dit, mag ik hopen?

De heer EL IDRISSI: Ik ben nog helemaal niet klaar met mijn betoog, mijnheer Vermeulen, ik zit er middenin en er komen nog heel veel voorstellen aan. Het was een van de voorstellen en ik merk dat het een beetje leeft en dat is goed, het is het begin van de avond en we moeten elkaar een beetje aanvoelen. Het is ook goed om elkaar te corrigeren, daar waar je een andere gedachten hebt, dus ik zou zeggen, laat me doorgaan met mijn verhaal en dan komen er genoeg nieuwe voorstellen.

De VOORZITTER: U bent een politieke gangmaker en dat betekent dat er nog een aantal mensen is dat toch wil reageren. Te beginnen met mijnheer De Vries.

De heer DE VRIES: Dank u wel voorzitter. Ik ben misschien een vreemde eend in de bijt, maar ik ga mijnheer El Idrissi hierin bijvallen. Ik zag toch echt in de informatieve sessie een bedrag van € 130.000,00 tot € 1,5 miljoen dat we kunnen besparen op de herstructurering van de leningportefeuille en ik snap het verhaal dat je het naar de toekomst schuift, maar ook daarin kan ik mijnheer El Idrissi wel bijvallen die zegt 'als je nu in een heel zware tijd zit en je verwacht dat op een gegeven moment die economie toch wel weer gaat draaien, al is het over een jaar, over twee jaar of over vier of vijf jaar, dan verleg je een stukje rentelast van hier naar de toekomst'. Wij zijn er dan niet meer als raad – nee, dat is een geintje. Het is een bewuste keuze dat je zegt 'we moeten nu ergens € 10 à € 20 miljoen vandaan halen. En als dat € 0,5 miljoen besparing oplevert bijvoorbeeld, waarvoor je over een aantal jaar € 550.000,00 extra moet vinden, dan heeft u ons mee.

De VOORZITTER: Interrupties zijn over het algemeen iets korter, maar goed, het was uw eerste keer, maar ik geef dat nog even mee. Mijnheer El Idrissi.

De heer EL IDRISSI: Mag ik verder voorzitter, dank u wel.

De VOORZITTER: O, ik dacht dat u wilde reageren.

De heer EL IDRISSI: Nee, niet specifiek.

De VOORZITTER: Nee, dan heb ik nog mevrouw Knikker en mijnheer Koning dus u kunt nog niet verder. Mevrouw Knikker.

Mevrouw KNIKKER: Dank u voorzitter. Ik zat zo braaf te wachten tot ik aan de beurt kwam. Net als mijnheer De Vries wil ik de HAP ook een beetje bijvallen want vorig jaar heeft D66 bij de voorjaarsrapportage technische vragen gesteld over die optie met herfinancieren van langlopende leningen aan het college. Dus dit is niet iets dat uit de lucht komt vallen. Ik denk dat als je het hebt over kijken met een open vizier, alles op tafel moet kunnen en dan kan ik de gedachtegang wel volgen.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dit klinkt niet echt als een interruptie. Dan ga ik naar mijnheer Koning.

De heer KONING: Dank u wel voorzitter, ik vind dat mijnheer El Idrissi het goed omschreven heeft, namelijk dat hij lucht wil voor de inwoners. Het is alleen jammer dat het hier krokant gebakken lucht is die bij het minste of geringste uit elkaar spat.

De VOORZITTER: Mijnheer El Idrissi.

De heer EL IDRISSI: Wat moet je daar nu op zeggen? Die opmerking past mijnheer Koning natuurlijk als een jasje. Ik neem dat maar aan als info en schrijf hem op.

De VOORZITTER: U kunt verder met uw betoog.

De heer EL IDRISSI: Dank voorzitter, ook hierbij geldt dus daar waar we de mensen kunnen ontzien, moeten we dat zeker niet nalaten. En waar mag het wat HAP betreft een onsje minder?
Onze voorzieningen zijn veelal van hoge kwaliteit en in sommige gevallen zelfs overdadig. Wat HAP betreft, is sober en functioneel goed genoeg. Dat geldt voor meer zaken. Ook overdaad zoals door ambities uit het verleden is de oorzaak van de huidige tekorten, die fouten moeten we niet opnieuw maken.
Ik ga afsluiten. HAP is bereid moeilijke keuzes te maken, maar wat HAP betreft, worden die afgemeten aan het uitgangspunt dat we kwetsbare groepen ontzien, dat we lasten voor inwoners niet onevenredig verhogen en kiezen voor een verzorgde leefomgeving, waar sober en functioneel ons uitgangspunt blijft.

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen.

De heer EL IDRISSI: Nog een laatste zin, voorzitter, als het kan? Dan ben ik klaar.

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Als u het goed vindt, dan mag mijnheer El Idrissi even zijn laatste zin afmaken.

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Goed voorzitter, in dat geval. Mijnheer El Idrissi gaf net aan dat hij nog lang niet klaar was met zijn betoog en nog met een hele lijst aan ideeën zou komen om de visie van de HAP te delen met de inwoners van de gemeente Haarlemmermeer. Klopt het dat u ongeveer twintig seconden nadien klaar was met uw betoog?

De VOORZITTER: Mijnheer El Idrissi.

De heer EL IDRISSI: Dat klopt mijnheer Vermeulen. Ik maak mijn laatste zin af.

De VOORZITTER: Ik heb mevrouw Van Straten nog voor u.

De heer EL IDRISSI: …en onnodige franje geen plaats heeft.

Mevrouw VAN STRATEN: Dank u wel voorzitter, ik probeerde echt tactisch te wachten op het einde

want ik probeer goed te luisteren en u had in het begin iets gezegd waarvan ik dacht 'daar wil ik later op terugkomen en kijken of we elkaar daar kunnen vinden'. Dat gaat over dat vangnet. We vinden allebei een vangnet belangrijk. Wat ons betreft, zit dat vangnet in werk, dat is het meest sociale vangnet. U spreekt met name over een vangnet voor mensen zonder werk. Kunnen we elkaar vinden als we moeten inzetten op de goede, sterke economie in deze regio omdat dat het beste vangnet is voor onze inwoners?

De VOORZITTER: Mijnheer El Idrissi.

De heer EL IDRISSI: Zeker, ik had het over het vangnet en dat ging specifiek over die kinderen. Een vangnet moet geen hangmat zijn. Het is niet zo dat je daar lekker in kunt hangen, maar het is ook specifiek bedoeld voor kinderen in gezinnen die daarmee te maken hebben en het is gewoon belangrijk dat we daar goed naar kijken en naar omkijken.

De VOORZITTER: Ja, mevrouw Ballieux.

Mevrouw BALLIEUX: Dank u wel voorzitter, ik dacht 'we gaan de hangmat weer horen'. Ik vind dat een ongelooflijk nare uitdrukking want ik ken heel weinig mensen die in een hangmat gaan hangen, vrijwillig. Maar dat gezegd hebbend, heb ik nog een andere vraag over franje. We willen 10.000 woningen bouwen, we willen daarvoor misschien wel de N201, een provinciale weg, omleggen. Wat vindt u daarvan, moeten wij dat betalen of iemand anders?

De heer EL IDRISSI: Ik vind dat daar waar het om wegen gaat en die door onze gemeente lopen, we daar een bijdrage aan zouden moeten leveren en dat de provincie, als die daarmee te maken zou hebben, ook een bijdrage zou moeten leveren aan welke omlegging dan ook. Dat hebben we gezien bij de A9 in Badhoevedorp. Daar hebben verschillende belangengroepen aan meebetaald, onze gemeente, Schiphol, het rijk en ik vind dat wel een goede manier van doen.

De VOORZITTER: Aanvullend, mevrouw Ballieux.

Mevrouw BALLIEUX: Ik wil nog een ding opmerken over de A9 want ik ben heel erg blij voor Badhoevedorp dat die snelweg daar weg is, maar dat is ook een rijksweg. En € 100 miljoen lenen, hebben we recent met z'n allen geleerd, kost € 5 miljoen op jaarbasis en die kunnen we dan bijvoorbeeld niet uitgeven aan de openbare buitenruimte of iets anders. Bent u met mij eens dat we echt moeten proberen om voortaan dat soort bedragen niet meer zelf te betalen, maar daar gewoon subsidie voor te vinden en andere bijdragen, of desnoods de projectontwikkelaars die daarmee hun geld gaan verdienen te laten betalen?

De VOORZITTER: Mijnheer El Idrissi.

De heer EL IDRISSI: We kunnen niet terug in de tijd. Dat is toentertijd op die manier zo afgesproken dat we dat bedrag op ons zouden nemen. Je kunt je nu afvragen of dat veel is maar dat is achteraf en je moet altijd op zoek gaan naar evenredigheid in de betalingen van infra. Dat lijkt me heel juist.

De VOORZITTER: Dank u wel, dan denk ik dat uw woordvoering is afgerond? Of wilt u uw beroemde laatste zin nog een keer herhalen want die viel een beetje in het niet.

De heer EL IDRISSI: Ja, goed, die onnodige franje heeft geen plaats in onze gemeente, dat is definitief voorbij.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan ga ik naar mevrouw Ballieux namens GroenLinks.

Mevrouw BALLIEUX: Dank u wel voorzitter, als we nu eens terug konden gaan naar het verleden. Sowieso zou ik dat om allerlei andere redenen ook wel eens handig vinden, dan kon je gewoon met de kennis van nu kijken wat je dan anders zou doen. Maar een van de dingen die ons erg bezighoudt als GroenLinks is dat we te horen hebben gekregen in twee brieven en een aantal PowerPoints dat we € 10 tot € 20 miljoen moeten bezuinigen. Dat is natuurlijk heel veel geld en we hebben met een zakjapanner in de hand proberen te achterhalen 'hoe komen we aan die € 20 miljoen?' Laten we dan maar van het ergste uitgaan. We hebben het net al over Sociaal Domein gehad, pakweg € 7 miljoen en ik heb net al uitgelegd dat er mogelijkheden zijn om dat op een andere manier boekhoudkundig te verwerken. Bovendien zijn we als gemeente heel erg bezig te bekijken 'hoe komt het dat we nu dit tekort hebben?' We hebben ook geleerd dat we bijvoorbeeld 200 aanbieders hebben, dat is harstikke lastig om daarop te sturen. Dit is een probleem dat landelijk speelt, zowel in de aansturing als financieel en we hebben gewoon minder middelen gekregen van het rijk dan waar het rijk het voorheen voor deed. Een ander punt is dat we ook helemaal niet weten als we erop gaan bezuinigen, wat voor effecten dat heeft op onze inwoners. Met andere woorden wat GroenLinks betreft, is die € 7 miljoen boekhoudkundig weg te boeken en moeten we dat ook echt doen wat GroenLinks betreft omdat we niet willen dat er onbedoelde effecten op onze inwoners komen. Dat is voor ons heel erg belangrijk.

De VOORZITTER: Ik heb een interruptie, gaat uw gang.

De heer BOSCHER: Dank u wel voorzitter, ik heb een vraag aan GroenLinks. Bent u niet bang dat als u dat boekhoudkundig rechttrekt dat u ook voorbijgaat aan de hervormingen die wel degelijk nodig zijn voor de jeugdzorg en waar GroenLinks volgens mij ook wel voorstander van is? Dus dat ook die hervormingen op de lange baan worden geschoven?

De VOORZITTER: Gaat uw gang.

Mevrouw BALLIEUX: Ik wil daar heel graag op reageren. Het probleem met de wetgeving is – daar zijn ook allerlei rapporten over en dat geldt ook voor de Participatiewet – dat het zo ingewikkeld gemaakt is door het rijk dat dat waarschijnlijk op rijksniveau moet worden opgelost. En we moeten natuurlijk doen wat we hier kunnen doen. We hebben ook als raad onze verantwoordelijkheid genomen onder andere door een onderzoek te vragen aan de Rekenkamer. Dus ik vind dat we daar heel goed naar aan het kijken zijn, maar laten we behoedzaam zijn, ook naar onze inwoners toe en ook naar onze financiën toe. Dit is waarschijnlijk iets dat heel goed uit te leggen is en ook heel goed boekhoudkundig te verwerken is.
Dan kom ik op… Ik zie twee vingers, voorzitter.

De VOORZITTER: Ik kijk even naar mijnheer Boscher, u bent afdoende beantwoord? Ja, dan mijnheer Van der Peet.

De heer VAN DER PEET: Ik was benieuwd op wat voor termijn GroenLinks dat voor ogen heeft. Is dat eenmalig, is dat tot tien jaar in de tijd, hoe ziet u dat boekhoudkundig rechttrekken dan op de lange termijn?

Mevrouw BALLIEUX: We zitten nu ongeveer zes jaar na de decentralisaties en we hebben allemaal als gemeenten, ook de gemeente Haarlemmermeer, ontzettend ons best gedaan, samen met alle betrokkenen. Ik denk niet dat we dit binnen drie jaar helemaal hebben opgelost, maar laten we zeggen een termijn van drie jaar. Dat is dan een stukje horizon en ik mag hopen dat we dan wel een heleboel

– dat klinkt een beetje cynisch, maar zo bedoel ik dat echt niet – kinderziektes uit de decentralisaties hebben kunnen halen en dat we zowel op inhoud, dus de zorg voor onze inwoners, goed aan het stuur zitten, als ook financieel. Want natuurlijk is dat allebei hartstikke belangrijk, dat vindt GroenLinks ook.

De VOORZITTER: Dan heb ik nog mijnheer Spijker en dan mijnheer Vermeulen.

De heer SPIJKER: Dank u wel voorzitter. Mevrouw Ballieux, u refereerde aan het verleden en volgens mij hebben we in het verleden ook recessies meegemaakt en daar zijn we ook uitgekomen. We zijn ongeveer dezelfde leeftijd, ik denk dat ik ietsje ouder ben dan u, maar toch – ik moet even netjes zijn – allebei weten we dat ook onze colleges daar lessen uit hebben getrokken. Sommige lessen waren heel slim en sommige waren tegenvallend. We hebben het beroemde maaibeleid gehad dat we op een gegeven moment dachten 'we laten het gewoon lekker groeien tot aan de hemel', maar toen kwamen we erachter dat dat niet werkte en toen moesten we het bijstellen. Heeft u ook niet het idee dat we daar ook wat kunnen leren uit het verleden?

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Ballieux.

Mevrouw BALLIEUX: Ik denk dat we een heleboel kunnen leren uit het verleden en misschien kom ik daar zo nog op en anders later in het debat heel graag. Iedereen kan daar alvast over nadenken, dat is een mooie vraag.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Dank u wel voorzitter. Ik ben een klein beetje verbaasd want ik ken mevrouw Ballieux inmiddels als iemand die altijd heel kritisch is op budgetoverschrijdingen en op nog meer schulden aangaan. Dat wil je juist helemaal niet en nu komt ze met boekhoudkundige oplossingen, een beetje in de lijn van de HAP. En dan wil ik haar vragen of ze het met mij eens is dat als we een probleem hebben op de jeugdzorg, als je ziet dat de instroom groter is dan de uitstroom, dat het eerste is waar we naar zouden moeten kijken in plaats van dat we alleen in onze boeken gaan lopen rollen?

De VOORZITTER: Mevrouw Ballieux.

Mevrouw BALLIEUX: Daar wil ik heel graag op reageren. De decentralisaties hadden een doel, namelijk de zorg dichter bij mensen organiseren. Voor het feit dat we nu meer mensen in de jeugdzorg aantreffen, dat meer mensen aan de poort kloppen, kunnen heel veel oorzaken zijn en een daarvan kan zijn dat mensen beter de weg weten te vinden naar de dienstverlening en de zorgverlening die ze misschien wel nodig hebben. Dus ik weet niet of het zo een, twee, drie zo is dat je het slecht kan noemen. Misschien is het wel hartstikke goed, maar we moeten echt nog finetunen op dat Sociaal Domein, we hebben wel de transitie meegemaakt en de overdracht van de taken, maar ik denk dat we nog heel veel moeten praten over hoe we het anders en beter moeten doen. En met beter bedoel ik ook beter voor de inwoners, want er zijn ook heel veel problemen juist met die zorgtaken, dat weten we ook uit landelijk onderzoek. Daar moeten we het echt over hebben. Ik denk dat het heel slecht is om juist onder dit gesternte te bezuinigen op het Sociaal Domein. En als u dat een truc noemt, misschien is het een truc, maar tegelijkertijd is het ook iets dat meer gemeenten doen dus laten we niet heiliger zijn dan de paus.

De VOORZITTER: Dank u wel, dan kijk ik naar mijnheer Koning.

De heer KONING: Dank u wel voorzitter, ik ben het overigens eens met mevrouw Ballieux dat we daar niet op moeten bezuinigen, zeker niet op het vergroten van de wachtlijsten, maar ik wil er wel op wijzen dat een onderzoek van de VNG en vier ministeries, het Anderssonrapport, aantoont dat er helemaal niet meer op de deur geklopt wordt, integendeel, de instroom neemt niet toe, maar de uitstroom stagneert. Dus ik denk dat we daar onze aandacht beter op kunnen richten.

De VOORZITTER: Mevrouw Ballieux.

Mevrouw BALLIEUX: Je kunt voor die hele groep niet alles op een hoop gooien, dat is gewoon ook heel fijnmazig werk en we moeten ook met onze professionals en onze inwoners daarover in gesprek. Ik denk dat dat een debat is dat we elders moeten voeren, maar mijn betoog voor dit debat is: laten we even van het Sociaal Domein afblijven omdat dat gewoon niet verantwoord is wat ons betreft.
Mag ik verdergaan? Ik weet niet of er nog meer vingers waren?
Dat was eerlijk gezegd nog maar het eerste punt. We zijn op zoek naar 'hoe komen we aan € 20 miljoen?' Die € 7 miljoen zijn dan dus niet aan de orde. Dan hebben we de toerismebelasting, daar hebben we € 9 miljoen in de min en we hebben begrepen dat dat in 2025 weer op orde zou zijn. Dan blijven we nog steeds zitten met de vraag 'hoe komen we aan een gat van € 20 miljoen?' Waar zit, in plat Nederlands, de bleeder, waar zit dat dan? We hebben ook geprobeerd met extra vragen erachter te komen, zit dat bijvoorbeeld in extra tegenvallers in de openbare buitenruimte? Dat hebben we in 2019 bijvoorbeeld ook gehad, toen moest daar bijna € 6 miljoen bij. Het blijkt uit het antwoord dat dat niet zo is. Dan komen we op andere zaken waar we het over hebben gehad. Dat gaat over investeringen. We hebben sinds twee, drie jaar alleen al op onze schuldenpositie € 200 miljoen extra op de balans staan, in het rood. Dat kost ons pakweg € 10 miljoen per jaar en we hebben nog veel meer plannen. Ik had net al even over die N201, de provinciale weg. We willen de scholen bouwen, er zijn allerlei plannen die we hebben. Een feit is dat GroenLinks denkt dat we aan het eind zitten van wat we kunnen dragen als gemeente qua investeringen. Als je het hebt over iets wat je van het verleden kunt leren, en mijnheer El Idrissi zei het ook al, we moeten de tering naar de nering gaan zetten en heel goed kijken wat we moeten doen om bijvoorbeeld die woonwijken mogelijk te maken. Kan dat ook op een andere manier? Kan dat ook met fijnmazig openbaar vervoer, dat met de Vervoerregio wordt opgezet? Dat klinkt misschien op termijn duurder, maar tegelijkertijd doe je daarmee veel meer mensen een plezier, niet alleen de autobezitter.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Straten.

Mevrouw VAN STRATEN: Dank u wel voorzitter. Ik hoor wel vaker bij GroenLinks een soort romantische hang naar het verleden en dat hoor ik nu ook. En ik hoor ook zeggen 'we gaan stoppen met investeren en groeien en inzetten op fijnmazig openbaar vervoer', maar dat is juist moeilijk te realiseren omdat het zo veel geld kost. Hoe wil GroenLinks dat dan financieren?

Mevrouw BALLIEUX: Op dit moment zijn we bezig… Het voelt als een verwijt als je romantisch wordt genoemd, ik zal aan mijn man vertellen dat dat een verwijt is. Wat we uit het verleden kunnen leren, dat wil ik dan toch nog even zeggen tegen mevrouw Van Straten, is dat het hier altijd niet op kon, met de Calatravabruggen, het honkbalstadion, de meest waanzinnige dorpshuizen. Het mag allemaal wel een tandje minder en of je dat dan romantisch noemt of niet, wij denken dat dat gewoon realiteitszin is. Niet alles kan en we zijn ook heel veel bezig met het pleasen van andere overheden, van bedrijven, terwijl we met de rug naar de samenleving toestaan. We hebben bijvoorbeeld 39 bushaltes geschrapt in de oude gemeente Haarlemmermeer, dat betekent dat er meer mensen een MeerTaxipasje hebben moeten aanvragen. Dat drukt op het Sociaal Domein en dat vind ik bepaald niet romantisch, dat vind ik mensen hun zelfstandigheid afnemen. En we hebben dan altijd wel geld voor nieuw asfalt, voor parkeerterreinen, voor parkeergarages, voor dingen die de vracht moeten bevorderen, voor

bedrijventerreinen. Dan denk ik 'waarvoor zijn wij eigenlijk in het leven?' en dan kom ik wel weer bij mijnheer
Vermeulen met zijn kerntakendiscussie: waarvoor zijn wij een gemeente? Zijn we gewoon een soort uitvoeringsorganisatie voor het bedrijfsleven of zitten we hier voor onze inwoners?

De VOORZITTER: Ik ga naar mijnheer Van der Peet.

De heer VAN DER PEET: Dank u wel voorzitter. Wat betreft realiteitszin vinden GroenLinks en het CDA elkaar enorm, denk ik, want daar hebben wij het ook vaker over in deze raad. Maar over realiteitszin gesproken, het beeld dat u oproept – en dat is wel vaker zo als het om mobiliteit gaat – is dat bussen zweven, dat ze van A naar B gaan zonder dat er wegen nodig zijn. Maar als we nieuwe wijken willen realiseren, hebben we ook voor die bus infrastructuur nodig en of daar dan een auto kan rijden, of een bus, of een fiets maakt niet uit, het zijn kosten die je sowieso moet maken, ook als je inzet op OV.

De VOORZITTER: Mevrouw Ballieux.

Mevrouw BALLIEUX: Daar wil ik heel graag op reageren. Bijvoorbeeld hier bij het centrum is de parkeernorm elke keer de vraag en we besteden ook openbare buitenruimte aan het parkeren van blik. Je kunt ook zeggen 'op het moment dat je overal ongelooflijk goed kunt komen met het openbaar vervoer – dat inderdaad ook op een weg rijdt, dat ben ik helemaal met u eens – snijdt het mes misschien wel aan vier kanten want dan kunnen mensen die geen auto hebben of kunnen bezitten met de bus die inderdaad over een stukje asfalt moet rijden, maar die bus hoeven we daarna niet in de wijk te parkeren. En ten tweede, of derde, ik weet niet meer waar ik ben, scheelt het enorm in de stikstofruimte en dat maakt weer meer woningen mogelijk. Dat dat zijn de problemen waar we hier tegenaanlopen. En we willen graag een inclusieve samenleving zijn waarbij iedereen ook van A naar B moet kunnen komen. Er zijn dorpen in onze gemeente waar weinig gebeurt. Als je daar komt, zeggen mensen 'wij zijn het afvoerputje'. We gaan nu Hoofddorp pimpen, de VVD heeft het zelfs over een stad, dan denk ik 'zullen we dan zorgen dat het ook het hart wordt van onze gemeente en dat mensen daar ook naartoe kunnen, ook als je geen auto kunt rijden?' Daar roepen we toe op en dat moet over een stukje asfalt, ook als het met de bus is, en zelfs een fiets kan niet door de lucht, dat snappen we, maar een kilometer fietspad aanleggen is altijd goedkoper dan een kilometer weg.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Straten.

Mevrouw VAN STRATEN: Dank u wel voorzitter. We hebben hier het beleid dat we vrijheid van keuze van vervoersmiddel hebben. We zetten in op van alles, zowel openbaar vervoer, als fiets, bootjes zelfs, binnenkort, en op doortrekken van de Noord/Zuidlijn. Wanneer is het dan genoeg voor GroenLinks?

Mevrouw BALLIEUX: Dat vind ik echt een heel mooie vraag want dan kom ik weer in het verleden uit. Deze gemeente is een gemeente voor mensen die auto's hebben en die in dure huizen wonen en de realiteit is dat heel veel van onze inwoners niet in een auto kunnen rijden en ook niet in een duur huis wonen. We zullen gewoon eens moeten zorgen als het gaat om vrijheid van bewegen, dat we dat ook gelijktrekken en dat we een gelijk speelveld maken zodat mensen echt een keuze hebben. Want er zijn plekken in onze gemeente – de Noord/Zuidlijn is natuurlijk prachtig en het HOV is ook prachtig – maar van Abbenes naar Badhoevedorp gaat echt niet hoor als je geen auto hebt. Dat lijkt me niet de bedoeling als je samen één gemeente bent.

De VOORZITTER: Gaat u verder met uw betoog.

Mevrouw BALLIEUX: Ik moet even kijken waar ik ook alweer was, maar bedankt voor de leuke en goede vragen want dat brengt ons verder. We zitten dus nog steeds met de vraag hoe we nu aan het gat van € 20 miljoen komen, we weten het eigenlijk nog steeds niet. We weten echt niet waar het aan ligt. We denken dat het misschien in investeringen zit, we vreesden voor tegenvallers in de openbare buitenruimte maar dat blijkt niet zo te zijn, hoewel we wel net als de HAP dat doet, ook oproepen 'zullen we nu alsjeblieft zorgen dat het er allemaal netjes bijligt want het is echt niet oké.'
Ik moet even de draad van mijn verhaal weer oppakken, kort en goed, zolang we niet overtuigd zijn van het feit dat we € 20 miljoen moeten bezuinigen, of € 10 miljoen, of hoeveel het ook is, is wat ons betreft deze discussie die we hier moeten voeren een heel moeilijke want het maakt natuurlijk nogal uit of we uiteindelijk zeggen 'ach, het is toch meer € 2 miljoen'. Op het moment dat je dingen hebt wegbezuinigd en je hebt ambtenaren ontslagen, je hebt je armoedebeleid gestopt, je bent gestopt met de speciale ziektekostenverzekering, je hebt gezegd dat er geen nieuwe schoolgebouwen komen of dat dorpshuizen dicht moeten, dan hebben we misschien wel bezuinigd, maar…

De VOORZITTER: Mijnheer Klijn voor u.

De heer KLIJN: Dank u wel voorzitter. Mevrouw Ballieux, we gaan op dit moment helemaal geen ambtenaren ontslaan of bezuinigen. We zijn bezig met de voorbereidingen voor de begroting. De begroting loopt vanaf 2022 en dit is een eerste stapje die kant uit. We gaan – dat is in ieder geval de bedoeling – het college zoekrichtingen meegeven. Het college gaat als het goed is ons duidelijk maken op redelijk korte termijn wat nu precies de tekorten zijn en gaat met de zoekrichtingen die wij meegeven op zoek naar 'hoe gaan we dan zorgen voor een sluitende begroting?' We weten ook dat we bij de voorjaarsrapportage een lijst krijgen, separaat aan de voorjaarsrapportage, met maatregelen die het college voorstelt. Dan kunnen we daar uitgebreid met elkaar over in debat en uiteindelijk gaat dat zijn weerslag vinden in de Begroting 2022-2025. Dan weten we ook welke tekorten er zijn en welke oplossingen er zijn, dit is alleen maar een opstapje naar het proberen naar een sluitende begroting te komen. Dus we nemen nog geen maatrelgeen.

De VOORZITTER: Mevrouw Ballieux.

Mevrouw BALLIEUX: Volgens mij is het doel van deze bijeenkomst in principe wel duidelijk. We zitten hier bij elkaar om een onduidelijke hoogte van schulden weg te werken in de toekomst. Er zijn in de informatieve bijeenkomsten heel veel oplossingsrichtingen genoemd die minder of meer bijdragen, maar voor GroenLinks is het vrij cruciaal dat we weten hoe groot de tekorten echt zijn. Dan wil ik toch nog even ergens mee afsluiten want wat mijnheer Klijn zegt, neem ik voor kennisgeving aan, dat is meer een procesopmerking.

De VOORZITTER: Ik heb nog een interruptie, dan kunt u verder met uw betoog.
Mevrouw Van Straten.

Mevrouw VAN STRATEN: Dank u wel voorzitter. Ik vind het wel prettig als we wel alle goede feiten op een rijtje hebben want in principe is het college begonnen met zeggen 'we gaan u bij de voorjaarsnota een voorstel geven'. Het college is zo vriendelijk geweest om aan ons te vragen 'hebben jullie behoefte aan meer gesprekken of meer informatie?' Dat hadden we en toen zei het college 'we zullen dan in juni iets presenteren'. Toen zeiden wij weer 'we willen toch graag daarvoor nog een gesprek hebben'. Volgens mij zijn we een heel eind tegemoetgekomen en de oorzaak dat we nog niet alles klip-en-klaar voor onze neus hebben liggen, is juist dat het college ons tegemoet is gekomen door er eerder een gesprek over te voeren. Bent u dat met me eens?

De VOORZITTER: Mevrouw Ballieux.

Mevrouw BALLIEUX: Ik hoor iets interessants, voorzitter, dat 'we ons tegemoet zijn gekomen'. Laat ik het maar even zo zeggen, ik ga ervan uit dat we hier zitten als raad, als bestuursgremium, en niet als oppositie-coalitie. Ik constateer dat we vandaag een debat hebben inderdaad, in het openbaar en dat was ook een van de wensen van de senioren en nadrukkelijk ook van GroenLinks want we vinden dat je als overheid ook transparant moet zijn, ook naar je inwoners. Die mogen ook kennisnemen van wat wij aan kennis hebben. Ik weet niet of ze dat ook allemaal weten, of ze ook de sheets van de informatieve bijeenkomsten hebben gekregen. Zij hebben eigenlijk helemaal nog geen informatie en ze zien dit. Dus een lang verhaal kort, ik constateer dat in de informatie die we hebben gekregen, sommige dingen heel goed waren uitgewerkt, andere dingen niet. Bijvoorbeeld mogelijke tegenvallers of kosten van de VOR, daar heb ik nog naar gevraagd. En dan blijkt dat dat beschikbaar is binnen 72 uur met een precisie op € 100,00 over de komende jaarschijven tot en met 2027, of zoiets. Dan denk ik: waarom staat dat niet in die informatie? Waarom staan daar niet die getallen bij? Ik doe mijn best om op te tellen tot iets dat € 20 of € 10 miljoen is. Want voor ons is dat cruciale informatie om überhaupt te bepalen of we moeten bezuinigen en hoe diep we moeten snijden en dat zult u toch met mij eens zijn, mevrouw Van Straten.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Straten.

Mevrouw VAN STRATEN: Ik wil nog even verduidelijken dat ik met 'we' echt bedoel alle 39 raadsleden en dat dat gesprek is geweest met alle fractievoorzitters en het college.

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Voorzitter, ik moet toegeven dat ik ook uit de financiële informatie die ons aangereikt is moeite heb om te precies te destilleren waar dat gat nu vandaan komt. En het mooiste zou zijn dat mevrouw Ballieux gelijk heeft. Ik ga aan haar vragen of ze het met me eens is. Stel dat het allemaal heel erg meevalt, zou het niet geweldig zijn dat we dan € 20 miljoen overhouden op de begroting en dan toch met z'n allen er keurig netjes met de kaasschaaf overheen zijn gegaan?

Mevrouw BALLIEUX: Daar wil ik heel graag op antwoorden. Dat hangt ervan af wat we daarvoor hebben moeten wegsnijden, heel plat en lelijk gezegd. Op het moment dat we hebben besloten dat we bijvoorbeeld in het armoedebeleid en de bijzondere bijstand enorm gaan snijden, vind ik dat heel erg verdrietig nieuws. En mijnheer Klijn zegt dat dat niet aan de orde is, maar natuurlijk is er gesproken over het inkrimpen van het ambtenarenbestand. Ik zou het heel verdrietig vinden als dat onnodig zou zijn. Maar ik denk dat we deze situatie moeten aangrijpen om echt schoon schip te maken, ook in onze financiële boekhouding. Er zitten ook wel wat meer rare dingen in, bijvoorbeeld het onderhoud van de Calatravabruggen zit in een reserve en zo zijn er wel meer voorbeelden. Laten we even heel goed kijken wat er precies aan de hand is en dat ook netjes restaureren. Dat is leren uit het verleden en op weg naar de toekomst. Ik wil ons allen, en ook met name het college, vragen – en dat was het misschien al wel van plan, maar dat kan het helaas nu niet beantwoorden – kom met scenario's. Kom nu met scenario's en misschien moet dat wel zo plat zijn als over een schijf van € 5 miljoen, maar ook gebaseerd op waar de problemen zitten. Want als die problemen van het overschrijden vooral zitten in de kapitaallasten van onze investeringen en infrastructuur, dan hebben we wel een heel ander gesprek dan wanneer dat dit in achterstallig onderhoud zit of de scholen of… Laat ik het zo zeggen, ik moedig het college aan met scenario's te werken en met ons daarover in gesprek te gaan.

De VOORZITTER: Ik heb een heleboel interrupties en ik vraag zowel de interrupties als de reacties wat in te korten want anders kunnen we nog een uur langer doorgaan. Het is wel heel boeiend, maar

wel heel lang iedere keer. Mijnheer Vermeulen had nog een aanvullende vraag.

De heer VERMEULEN: Ik wil graag even reageren want het zou heel mooi zijn als een probleem dat we nu hebben bijvoorbeeld een aanzet zou zijn voor het voorstel dat ik net deed en dat ik meerdere keren heb gedaan, namelijk de faciliteiten van de schouwburg die we hier hebben in onze gemeente, volledig intact te laten, maar naar voorbeeld van hoe het in een andere gemeente gaat, daar veel meer commercie te gebruiken om de kosten boven water te krijgen. Dan hebben we dat geld over voor iets anders en ik hoop dat mevrouw Ballieux het met me eens is dat als we naar zulke oplossingen op zoek gaan…

De VOORZITTER: Ik ben zo blij dat u een vraag aan het einde zet want de interruptie hoort te eindigen op een vraagteken. Mevrouw Ballieux.

Mevrouw BALLIEUX: Ik ga het heel kort zeggen, volgens mij moeten we op heel veel punten gewoon gaan omdenken en dat is iets wat we gewoon moeten doen, punt.

De VOORZITTER: Mijnheer Klijn en dan mijnheer Van der Peet.

De heer KLIJN: Even naar mevrouw Ballieux, we gaan volgens mij heel precies bekijken bij de begroting wat de tekorten zijn en die hebben we dan ook precies in beeld. Daar gaan we precies met elkaar beslissen wat de ombuigingen zijn en op het moment dat de tekorten tegen die tijd blijken mee te vallen, zullen we heel weinig moeten ombuigen en als ze ontzettend tegenvallen, dan zullen we veel moeten ombuigen. Maar we willen – en daar is deze sessie dan ook voor – het college een mogelijkheid geven of richting geven 'ga aan die en die en die dingen denken als het gaat om ombuigingen'. Dan krijgen we de precisering aan het eind, want we gaan van grof naar fijn en daar zijn we allemaal zelf bij. Dus er gaat niets raars gebeuren, niets buiten ons om, we beslissen zelf en pas op het moment dat we volledig het inzicht hebben dat we moeten hebben om te kunnen beslissen.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Ballieux. Ik hoorde geen vraag.

Mevrouw BALLIEUX: Nee, ik hoorde ook geen vraag en ik wil alleen een ding terug zeggen, ik vind ook dat we één ding in de gaten moeten houden. We zitten in de situatie dat we bijna aan de verkiezingen toe zijn en ik denk dat het misschien ook wel sjiek is om een aantal zaken gewoon als verkiezingsonderwerp neer te leggen. We weten dan allemaal wat de opgave is en dan kunnen onze inwoners zelf kiezen.

De VOORZITTER: Mijnheer Van der Peet.

De heer VAN DER PEET: Dank u wel voorzitter, ik snap toch een ding niet helemaal en dat wil ik toch nog even vragen. Terugkijkend naar het afgelopen jaar en het jaar daarvoor noemt u heel vaak in het debat dat u graag aan het stuur wilt zitten en kaders wilt meegeven aan het college. Nu heeft GroenLinks vanavond de kans om kaders mee te geven en dan hoor ik ze eigenlijk niet. Wat is de reden waarom u nu niet die stap zet en doet wat u al een hele periode betoogt?

De VOORZITTER: Mevrouw Ballieux.

Mevrouw BALLIEUX: Ik vind dat een beetje wonderlijke vraag omdat ik net al heb aangegeven dat voor ons het probleem begint met een probleemanalyse en niet met de oplossing zoeken. Die oplossing die we hier klaarblijkelijk met z'n allen aan het zoeken zijn, zijn bezuinigingsopgaven tot € 20 miljoen. Dat lijkt mij de verkeerde kant van de discussie. We moeten eerst een goede analyse hebben

en daar horen scenario's bij en daar horen ook een heleboel vervolgvragen bij. Dus in het verkenningstraject zitten we al sowieso heel krap op het volgende debat en de voorjaarsnota. Dus wij denken dat we voor het hele proces meer tijd moeten nemen. En wat onze kaders zijn, dat zult u best begrijpen. We blijven natuurlijk van het groen en de openbare buitenruimte af, we blijven zo veel mogelijk van cultuur af, ook al gaan we het op een iets andere manier doen, dat het mogelijk moet blijven, is duidelijk. En van het Sociaal Domein blijven we ook af. Dus wat dat betreft, is GroenLinks geheel in lijn met hoe we in het verleden waren en volgens mij is dat een heel mooie lijn.

De VOORZITTER: Dank u wel, een laatste interruptie van mijnheer Klijn en dan rondt u uw betoog af.

De heer KLIJN: Dank u wel voorzitter. Mevrouw Ballieux triggerde me net enorm want ze begon over de verkiezingen. Ik las van de week in HCNieuws al een heel artikel van u en uw collega, over hoe u tegen dingen aankijkt en toen kwamen de verkiezingen ook al voorbij. Ik ken u als een serieus iemand. Laten we nu als het gaat om deze ombuigingen heel serieus met elkaar zijn, dit is geen verkiezingsitem, daar kan ik echt heel erg boos over worden op het moment dat het die kant uitgaat. We zijn hier niet bezig met verkiezingen, we zijn aan het proberen de zaken goed voor elkaar te krijgen voor de komende jaren in onze gemeente voor onze inwoners.

De VOORZITTER: Mevrouw Ballieux.

Mevrouw BALLIEUX: Dat ben ik faliekant niet eens met mijn collega mijnheer Klijn van de PvdA. Natuurlijk willen we een goede boekhouding hebben en we willen zorgen dat we het goede doen voor onze inwoners, maar de inwoners mogen daar zelf ook iets over zeggen. Dat is de reden dat we vanavond dit debat hebben, zodat we transparant zijn. We vinden ook dat inwoners veel meer informatie moeten krijgen en dat ze bij dit proces veel meer betrokken moeten worden. Daar zijn allerlei technieken voor en dat is iets meer dan een Facebookevent of een swipeocratie of hoe het ook moge heten. Dus laten we het zo zeggen, laten we met z'n allen in gesprek gaan met onze inwoners en een heel goed verkiezingsprogramma opstellen en zorgen dat onze kiezers dan bijvoorbeeld kunnen kiezen 'willen we de N201 omleggen of willen we graag het minimabeleid behouden?' Dat lijken me de keuzes die ook zo scherp zijn als ik ze nu stel.

De VOORZITTER: Gaat u verder met uw betoog. Ik hoor overigens net van de griffie in reactie op uw opmerking over die presentaties dat die twee bijeenkomsten voor inwoners op iBabs staan. Die zijn openbaar. Gaat u verder met uw betoog.

Mevrouw BALLIEUX: Ik wil afsluiten met de mededeling dat ik het heel fijn vind dat onze inwoners dat ook allemaal kunnen zien en ik zou het ontzettend fijn vinden, maar daar kan het college alleen maar non-verbaal op reageren, als we zorgen dat we onze inwoners betrekken en misschien dat het college ook daar in een volgend gesprek op een ander moment nog eens op kan reageren.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan stel ik voor dat we nu het betoog van het CDA gaan volgen en dat we daarna een korte schorsing houden. Mag ik mijnheer Van der Peet uitnodigen?

De heer VAN DER PEET: Dank u wel voorzitter. Na jaren van economische wind in de rug is Haarlemmermeer sinds de start van de coronacrisis in een heel ander weertype terechtgekomen. We hebben forse wind tegen en de Haarlemmermeerse economie doet niet langer mee om de koppositie in Nederland. De donkere wolken boven onze polder worden echter niet alleen veroorzaakt door de coronacrisis. De decentralisatie van de jeugdzorg van het rijk naar de gemeenten is ondertussen het zoveelste voorbeeld van mislukkende Haagse bureauoplossingen. Haarlemmermeer heeft te maken met oplopende tekorten en ondertussen worden de wachtlijsten langer en blijft de uitstroom achter.

Kortom, meer kosten maar geen verbeteringen voor de doelgroep, de jongeren in Haarlemmermeer. De extra middelen die het rijk kort geleden heeft toegezegd, zijn onvoldoende om de tekorten weg te nemen. We worden richting 2025/2026 echter geconfronteerd met een veel groter tekort. Het college heeft de raad hierover geïnformeerd en aangegeven dat het tekort zal oplopen tot een bedrag van tussen de € 10 en € 20 miljoen. Hoewel dit op een begroting van ongeveer € 450 miljoen beperkt blijft tot 3 à 4% is het in absolute zin een ongekend groot tekort. Een van de oorzaken die het college noemt naast de jeugdzorg is dat de gemeente in het verleden behaalde winsten bij het ontwikkelen van de Vinex-wijken vooral geïnvesteerd heeft in verdere ontwikkeling. Alle pijlen waren in deze periode gericht op het bereiken van zo veel mogelijk groei en exposure van Haarlemmermeer naar de buitenwereld. Het opbouwen van gerichte reserves voor het onderhoud van wegen, voorzieningen en groen is mede door de toen geldende landelijke begrotingsregels onvoldoende gebeurd. Het CDA had overigens graag gezien, net als andere partijen, dat het college meer in detail had aangegeven in welke programma's de tekorten ontstaan. Dat had ons meer richting gegeven voor het debat van vandaag. We gaan ervan uit dat deze informatie alsnog spoedig naar de raad wordt gestuurd, als dat kan. En mijnheer Nobel is goed in brieven sturen de laatste tijd dus we zien die met spanning tegemoet. Het CDA is blij dat het college de raad betrekt bij de zoektocht naar het ombuigen. Bij vorige bezuinigingsrondes kon de raad niet veel meer doen dan tekenen bij het kruisje. Uiteraard staat het de partijen vrij van alles te vinden van het proces, maar het CDA hoopt dat dit vrije debat vanavond vooral over de inhoud gaat.
We hebben ons verkiezingsprogramma uit 2018 erbij gepakt en komen tot het volgende. Het CDA vindt het onverstandig te bezuinigen op de jeugdzorg. Dat gaat altijd ten koste van onze jongeren en leidt later tot veel hogere kosten. Alles dat leidt tot toename van de wachtlijsten is voor ons niet acceptabel. Ten tweede, ombuigingen in het Sociaal Domein zijn alleen mogelijk wat het CDA betreft, als de minima daarbij worden ontzien. Dat ombuigingen noodzakelijk zijn, is duidelijk, maar we roepen het college op om alles op alles te zetten om een kaalslag te voorkomen. Het belang van een goed sociaal vangnet is in de coronacrisis duidelijk naar voren gekomen. Solidariteit is niet langer een stoffig grondbeginsel van het CDA, nee, het is actueler dan ooit. Daarbij heeft het heel lang geduurd om de sociale cohesie in onze wijken en dorpen op te bouwen en daarom is het CDA heel helder: ombuigen mag niet gelijk staan aan afbreken. Ten derde, de kaasschaaf moet wat ons betreft in de bestekla blijven. Het is tijd dat de gemeente zichzelf in de spiegel aankijkt en teruggaat naar de basis. Als eerste moet kritisch naar de eigen organisatie worden gekeken. We zijn geen voorstander van het verminderen van het aantal ambtenaren op de werkvloer, maar zien wel mogelijkheden in de zogenaamde overhead en de marketing- en communicatieactiviteiten. Natuurlijk moeten de gemeente en het bestuur zichtbaar zijn voor onze inwoners, maar soms gaat het wel heel erg ver. Verder ziet het CDA vooral ombuigingsmogelijkheden in het programma Maatschappelijke ontwikkeling. Hiertoe behoren onderwerpen als cultuur, topsport en ook het subsidiebeleid. Daarnaast zijn er mogelijkheden om de inkomsten van de gemeente te vergroten, het belasten van reclameobjecten vinden wij een heel goede stap. Dat lazen we terug in de presentatie van het college. Het verhogen van leges voor grotere bouwinitiatieven vinden we acceptabel, evenals het beperkt verhogen van de toeristenbelasting. Het CDA wil echter wegblijven van grote lastenverzwaringen voor onze inwoners en ondernemers. Het eerlijke verhaal is echter dat om de eerdergenoemde kaalslag te voorkomen, ook aan deze knoppen zal gedraaid moeten worden, hetzij met mate.

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen heeft een interruptie voor u.

De heer VERMEULEN: Ja voorzitter, dank u wel, ik viel bijna van mijn stoel want we zijn na Amsterdam de duurste gemeente van heel Nederland wat de toeristenbelasting betreft. Wil mijnheer Van der Peet gaan wedijveren met Amsterdam om de allerhoogte toeristenbelasting?

De VOORZITTER: Mijnheer Van der Peet.

De heer VAN DER PEET: Ik denk dat dat een onderdeel is waar je naar moet kijken in ieder geval. En u heeft in uw betoog gezegd dat u niet zo veel opheeft met vergelijkingen met andere gemeenten, dus misschien moeten we dat hier ook niet al te veel doen.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Straten.

Mevrouw VAN STRATEN: Sorry, maar dan ga ik toch ook nog even de vraag stellen: bent u het met me eens dat de hotelbranche op dit moment al enorm te lijden heeft en dat een toeristenbelastingverhoging misschien wel de nekslag zou kunnen zijn voor diverse ondernemers?

De heer VAN DER PEET: Dat is op zich een goed punt, want het is natuurlijk niet zo dat alle maatregelen die ik noem of die andere partijen noemen, meteen volgend jaar ingaan. Sommige gaan ook gefaseerd in en dit zou een voorstel kunnen zijn dat bijvoorbeeld in 2025 aan de orde komt. Heel veel partijgenoten van u denken dat de wereld dan alweer volledig is zoals die was, dus misschien is dat wel het moment.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mijnheer Spijker.

De heer SPIJKER: Dank u voorzitter. Mijnheer Van der Peet, Amsterdam doet er alles aan om zijn toeristen te weren, wij staan met open armen om ze binnen te halen en dan gaan we de toeristenbelastingen verhogen? Ik denk niet dat ze daar erg blij van worden, bent u dat met mij eens?

De heer VAN DER PEET: Dat weet ik niet, ik heb daar niet per definitie een mening over dus ik ben het niet met u eens dat dat aan de orde zou zijn. We zullen moeten zien, het is een onderzoeksrichting die wij meegeven aan het college.

De VOORZITTER: Mevrouw Koolmoes nog voor uw.

Mevrouw KOOLMOES: Ja, ik luister naar mijn collega's en naar mijnheer Van der Peet en ik ben het eens met mijnheer Van der Peet, want laten we wel wezen, we hebben Schiphol in ons midden en de toeristen die hierheen komen, zijn doorgaans de toeristen die ook wel wat te besteden hebben. Ik denk niet dat ze gaan bezuinigen op het hotel dat ze uitkiezen, die kiezen gewoon het hotel dat het dichtst bij Schiphol en bij Amsterdam ligt. Ik denk niet dat zij met hun ogen zullen knipperen over een verhoging van de toeristenbelasting.

De VOORZITTER: Mijnheer Van der Peet.

De heer VAN DER PEET: Mooie woorden dus ik wil graag verdergaan met mijn betoog.

De VOORZITTER: Ik miste ook een vraagteken. Mevrouw Knikker.

Mevrouw KNIKKER: Ik wil ook nog even hierop terugkomen want het grootste deel van onze toeristeninkomsten komt van de zakelijke markt. Bent u het er niet mee eens, mijnheer Van der Peet, dat op het moment dat die toeristenbelasting omhooggaat, als we al gaan herstellen na deze coronacrisis, de zakelijke markt dan Haarlemmermeer links zal laten liggen en dus kiest voor gemeenten die goedkoper zijn en we dan per definitie minder inkomsten zullen hebben door de verhoging van de toeristenbelasting?

De heer VAN DER PEET: Ik verval misschien een beetje in herhaling want dat is eigenlijk hetzelfde

antwoord dat ik gaf aan mevrouw Van Straten, we zeggen dat het een onderzoeksrichting moet zijn, en dat je heel goed moet kijken naar wanneer je dat gaat doen en dat je dat zeker niet volgend jaar moet doen. Uiteraard niet want dit is iets voor na de coronacrisis. Maar we kijken vanavond ook verder dan volgend jaar.

De VOORZITTER: Dan ga ik naar mijnheer Sulmann.

De heer SULMANN: Dank u wel. Ik ga mijnheer Van der Peet toch een beetje bijvallen want als we het over de verhoging van de toeristenbelasting hebben, dan mag dat best ingaan in 2022-2023. Stel dat we dat met 1% zouden verhogen, dan is dat minder dan € 1,00 dat de toerist meer gaat betalen en ik kan me voorstellen dat als een toerist € 200,00 betaalt voor een kamer, hij het niet ervan af laat hangen of dat nu € 200,00 of € 201,00 is. Hij moet hier zijn voor Schiphol of voor Amsterdam dus een verhoging van de toeristenbelasting is wat ons betreft een prima maatregel. Bent u dat met mij eens?

De VOORZITTER: Mijnheer Van der Peet.

De heer VAN DER PEET: Weer mooie woorden, zou ik zeggen.

De VOORZITTER: Ik kijk nog even rond, maar volgens mij kunt u verder met u betoog nu.

De heer VAN DER PEET: Ik wilde gaan zeggen dat het CDA echt wil wegblijven van grote lastenverzwaringen voor onze inwoners en ondernemers. Het eerlijke verhaal… dat had ik al gezegd, we gaan verder naar het volgende punt. Ik was bezig met het eerlijke verhaal, om de eerste genoemde kaalslag te voorkomen heb ik gezegd, dat ook aan deze knoppen gedraaid zal moeten worden, hetzij met mate. We moeten immers onze problemen vooral zelf oplossen en niet een-op-een doorschuiven naar de inwoners. Dat is echt absoluut de volgorde die we moeten volgen. Wat het CDA betreft, kijken we als raad ook kritisch naar onszelf. Ik heb dat eigenlijk nog niet gehoord van anderen. We gaan graag met de collega's inderdaad in gesprek om te kijken of we het budget voor de raad bijvoorbeeld ook naar beneden kunnen bijstellen. Snijden in eigen vlees is mogelijk en nodig en dan maar een etentje minder of een koffieronde minder maar het moet in ieder geval bekeken worden.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Straten.

Mevrouw VAN STRATEN: Dank u wel voorzitter. Ik ben blij verrast. We hebben dat al een keertje eerder voorgesteld toen hier het voorstel lag om onze eigen vergoeding te verhogen. En toen werden we als VVD een beetje weggezet als paria's, zou ik bijna zeggen, maar er werd niet echt positief op gereageerd. Dus ik ben blij dat het voortschrijdend inzicht nu ook bij het CDA zo ver is. Maar bedoelt u dan ook die dertiende maand, zoals we dat noemen in de volksmond, in te leveren?

De VOORZITTER: Mijnheer Van der Peet.

De heer VAN DER PEET: Ik denk dat je naar het brede palet aan raadsbudget moet kijken dus dat moet je zeker meenemen en ik denk dat we vooral met elkaar daarover moeten spreken want dit is niet iets dat je als een of twee partijen voorstelt, maar dat je echt met elkaar moet doen dus misschien is het iets voor de werkwijze Raad ofzo.

De VOORZITTER: Mijnheer Klijn.

De heer KLIJN: Dank u wel voorzitter, heel kort. Het lijkt wel of mijnheer Van der Peet op mijn briefje dat hier voor mij ligt heeft gespiekt want ik heb ongeveer dezelfde tekst, dus dat komt straks nog een

keer terug.

De VOORZITTER: Dat scheelt een stuk in de tijd. Ik heb nog mevrouw Koolmoes voor u.

Mevrouw KOOLMOES: Dank u wel voorzitter. Ik ga proberen er een vraag van te maken. Ik hoor de VVD zeggen 'de dertiende maand', is de VVD het met mij eens dat die vooral bedoeld is al een tegemoetkoming voor ons pensioen?

De VOORZITTER: De heer Vermeulen.

De heer VERMEULEN: Ja voorzitter, dank u wel. Het is een ontzettend sympathieke gedachte naar onze inwoners en onze bedrijven, maar het is ook enorme symboolpolitiek want we zijn op zoek naar € 20 miljoen en niet naar een paar kwartjes. Als je kijkt naar wat de gehele gemeenteraad kost… Ik moet eerlijk zeggen, ik zou mijn totale vergoeding in willen leveren als ik de plannen van Forza! zou kunnen realiseren, dan zou ik dat werk gratis doen. Maar ik denk niet dat we hiermee het financiële gat ook maar voor een klein druppeltje gaan dichten.

De VOORZITTER: We zijn nu een debat onderling aan het voeren, maar dit was een interruptie op mijnheer Van der Peet en ik ga nog even kijken of mijnheer Sulmann wel een interruptie op mijnheer Van der Peet had.

De heer SULMANN: Dank u wel voorzitter. Wat mijnheer Klijn zegt, heb ik ook een beetje, een aantal dingen die u roept, mijnheer Van der Peet, wilde ik ook gaan roepen dus dat komt mooi uit en dan kunnen we misschien wat sneller door daarna. Maar we vroegen ons het volgende af. We hebben met elkaar afgesproken of we gaan afspreken dat we de 20%-regel gaan afschaffen. Misschien moeten we dan wel gewoon de fractievergoeding met 20% verlagen als we blijkbaar de verantwoording van die vergoeding met 20% kunnen verlagen. Misschien kunnen we het hele bedrag wel verlagen, wat vindt u van 20%?

De VOORZITTER: Mijnheer Van der Peet.

De heer VAN DER PEET: Ik denk dat het goed is om naar het geheel te kijken en niet voor de vuist weg te reageren op een van de elementen erin. Maar in reactie op wat mijnheer Vermeulen zegt, ik denk dat het moeilijk is uit te leggen aan onze inwoners dat er moeilijke maatregelen worden genomen en dat we hier elke week nog vrolijk staan te borrelen. Dat past niet in deze tijd en daar is mijn oproep uit voortgekomen.

De VOORZITTER: U was klaar met uw betoog? Heb ik dat goed begrepen? We halen alle interrupties eraf en dan bent u al ruim over uw spreektijd heen. Dan moet ik de griffier aankijken, maar bij mij staat de tijd op 7.55 minuut en we zetten de tijd bij alle interrupties stil dus ik vraag u uw betoog af te ronden.

De heer VAN DER PEET: Dan kijk ik eventjes waar we het nog over moeten hebben. Een aantal zaken dat bij ons nog speelt, is de kwaliteit van de fysieke leefomgeving, daar willen we echt niet op bezuinigen. Juist in deze tijd ervaren mensen het belang van een mooie groene leefomgeving. We vinden ook dat het college zou moeten luisteren naar de inbreng van de inwoners. Er is een Facebookevent geweest. Maar we vinden ook dat we in deze tijd van ombuigingen moeten kijken naar het herstel van een stukje vertrouwen bij de inwoners en dat je dan ook zo sterk moet zijn om een aantal controversiële onderwerpen te bekijken, waaronder bijvoorbeeld Ida. Daarvan zeggen wij: zet daar gewoon een streep doorheen, dit is het moment, klaar.

De VOORZITTER: Mevrouw Koolmoes heeft een reactie en dan mevrouw Van Straten.

Mevrouw KOOLMOES: Dank u wel voorzitter, ik wil mijnheer Van der Peet nog vragen: u heeft het over niet bezuinigen op de mooie groene leefomgeving, bent u het met me eens dat het in het centrum van Hoofddorp bijvoorbeeld wel wat minder uitbundig zou kunnen in de zomermaanden met de bloemetjes aan de lantaarnpalen? Dat we ook op dat soort dingen toch wat soberder kunnen zijn?

De VOORZITTER: Mijnheer Van der Peet.

De heer VAN DER PEET: Ja, zeker want het niet bezuinigen wil niet zeggen dat je niet efficiënt met je geld omgaat. We willen het in brede zin in de hele polder goed voor elkaar hebben en het kan niet zo zijn dat er in Abbenes niet gemaaid wordt en hier de bloemetjes vrolijk bloeien, dat kan niet de bedoeling zijn.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Straten.

Mevrouw VAN STRATEN: Dank u wel voorzitter. Ik heb opgeschreven 'ombuigen mag niet betekenen afbreken'. Volgens mij is dat iets waar we het heel snel met elkaar over eens zijn, maar er zitten nog twee dingen tussen: stilstand en toch investeren, mogelijkheden om toekomstperspectief te creëren. Daar heb ik het CDA nog niet over gehoord, kunt u aangeven hoe u daarin staat?

De heer VAN DER PEET: Ja zeker, de opmerking 'ombuigen is niet gelijk aan afbreken' ging specifiek over het Sociaal Domein en het sociale vangnet, maar we zijn er geen voorstander van nu te stoppen met investeren. Integendeel, we weten dat er na deze periode problemen op ons afkomen. Denk aan mobiliteit en denk aan de woningbouw. Daar moeten we nu vooral mee doorgaan en zeker niet temporiseren of dat gewoon niet gaan doen, want dan hebben we na 2025 alleen maar grotere problemen.

De VOORZITTER: Mijnheer Spijker.

De heer SPIJKER: Dank u wel voorzitter. Ik hoorde het voorstel om te bezuinigen op de bloemetjes maar ik heb een ander leuk voorstel, waarom laten we ze niet door ondernemers sponsoren? Dat een beroemde teler die dingen sponsort. Dan is het voor hem een reclameobject en zijn er voor ons geen kosten.

De VOORZITTER: Mijnheer Van der Peet.

De heer VAN DER PEET: Mijnheer Spijker, volgens mij gebeurt dat al grotendeels want de fruitbomen die in het centrum staan, zijn niet door de gemeente geplaatst, maar door de winkeliersvereniging. En u citeert mij met 'bezuinigen op de bloemetjes', maar dat zeg ik niet. Ik zeg dat je zeer efficiënt met je geld moet omgaan en dat je dan wellicht andere keuzes maakt, is een ander verhaal, maar dat je in ieder geval niet moet bezuinigen op het onderhoud van het openbaar groen.

De VOORZITTER: Ik moet mijzelf corrigeren, u heeft nog een minuut. Er is iets niet goed gegaan. U kunt uw belangrijkste boodschap nog doorgeven nadat mijnheer El Idrissi een vraag aan u heeft gesteld.

De heer EL IDRISSI: Ik haakte even aan bij Ida, dat is wel iets waar u ons als partij in mee kunt krijgen. Dat is iets dat alle inwoners van Haarlemmermeer vrijwel direct zouden roepen als je ze zou

vragen 'waar zou je als eerste op willen bezuinigen?' Dan roepen ze vrijwel altijd 'Ida' en daar kan onze partij u goed in vinden. Dat wil ik even meegeven. Dank.

De VOORZITTER: Wilt u daar nog op reageren? Nee. Dan mijnheer Klijn.

De heer KLIJN: Dank u wel. Mijn bijdrage is straks langs wat grotere lijnen dan dit soort details, maar ik wil wel meegeven dat wat betreft Ida u ons ook aan uw kant kunt vinden. We vinden ook dat Ida maar niet door moet gaan in deze tijd.

De VOORZITTER: De interruptie is echt met de intentie om even iets te vragen en in uw eigen tijd kunt u wat zeggen. Ik wil het nog een keer benadrukken want een debat is heel leuk, maar het debat dat we nu hebben, is op interruptie. Dus ik ben wat streng als voorzitter, maar ik wil ook de tijd in de gaten houden en daarom vraag ik mijnheer Van der Peet om zijn bijdrage af te ronden. U heeft dus nog een minuut. Gaat uw gang.

De heer VAN DER PEET: Dank u wel. De wonderen zijn de wereld nog niet uit want door alle interrupties heb ik de gelegenheid gekregen om alsnog mijn punten te maken die op het lijstje stonden. Ten aanzien van Ida, ik noem dat met name omdat het uiteraard niet een maatregel is die iets bijdraagt aan een structurele bezuiniging, maar wel te maken heeft met structureel vertrouwen van onze inwoners. Zoals mijnheer El Idrissi terecht zegt, het is het eerste dat bij mensen opkomt. Daarnaast hebben we ETO en de Calatravabruggen en ik denk dat het goed is als je ook daar wat mee doet. En wij pleiten dan voor het stopzetten van Ida.

De VOORZITTER: Een laatste vraag van mevrouw Van Straten.

Mevrouw VAN STRATEN: Dank u voorzitter. U daagt me toch wel uit. Is mijn conclusie terecht dat het CDA naast een stukje inhoud ook graag een stukje symboliek terug wil zien?

De heer VAN DER PEET: Het zijn uw woorden, hoe u het wilt noemen, ik noem het liever luisteren naar de inwoners die een bijdrage hebben geleverd aan de bijeenkomst met mijnheer Nobel op Facebook.

De VOORZITTER: Dan ga ik ervan uit dat uw bijdrage is afgerond en de vragen daarover zijn gesteld. We gaan vijf minuten pauzeren met de bedoeling om even gebruik te maken van sanitaire voorzieningen, maar ik vraag u – want er wordt vrij veel gelopen en dat is niet de bedoeling tijdens corona en dat is niet prettig – om in ieder geval even op elkaar te letten en te beginnen vanaf die kant zodat u elkaar zo min mogelijk hoeft te passeren. We beginnen weer om 20.55 uur.

Schorsing

De VOORZITTER: Ik heropen de vergadering en wil beginnen met het betoog van mevrouw Knikker namens D66.

Mevrouw KNIKKER: Dank u wel voorzitter. Ik heb natuurlijk al goed geluisterd naar mijn collega's en ik heb een aantal partijen al horen aanstippen wat de reden is dat we hier vanavond zitten, die tekorten en waar die nu vandaan komen. Hebben we al voldoende informatie? Een aantal collega's gaat daar redelijk aan voorbij en komt direct met de oplossingen, maar D66 wil toch even stilstaan bij hoe we hier terechtgekomen zijn, want dit is de eerste keer dat we in openbaarheid kunnen spreken over waar we nu staan als gemeente. Dus wij hebben als raad de afgelopen maanden wel dingen gedaan, maar ik denk dat het goed is te beseffen dat het de eerste keer is dat we hier over die grote opgave waar

we nu voor staan met elkaar kunnen praten. Het gesprek van vandaag gaat over een heel andere orde van grootte dan toen we bij de najaarsrapportage over de tekorten spraken. Want het echte tekort, het echte pijnpunt, lijkt dieper te zitten in onze eigen organisatie. En het laat zien dat we als gemeente enorm tekort zijn geschoten als het gaat om gezonde financiële keuzes maken in het verleden. Met een verwacht tekort van tussen de € 10 en € 20 miljoen wordt er de komende periode gevraagd om keuzes te maken. Schrappen en bezuinigen, terwijl nog niet alles inzichtelijk is. Dat doet D66 vandaag dus niet. Er zijn nog te veel onzekerheden die het financiële beeld omgeven, zowel aan de inkomsten- als aan de uitgavenkant. Wij zien vandaag dus een beetje als 'proefdraaien' want in juni volgt meer informatie over de herijking van het Gemeentefonds de komende jaren en het rijk komt ook al over de brug als het gaat om de tekorten in de jeugdzorg. D66 ziet de sessie van 10 juni als een logisch moment om het gesprek echt op de inhoud met elkaar te voeren. Vandaag willen we vooral stilstaan bij twee punten: de oorzaak van deze tekorten en het korte- en langetermijndenken van Haarlemmermeer.
Waar komt dit structurele tekort vandaan? Als belangrijkste interne factor wordt de groei van onze gemeente in het verleden genoemd. 'Groei in het verleden zorgt voor tekorten in de toekomst'. Dat lijkt me geen goede campagneslogan. We hebben bij investeringen de kosten gedekt uit incidentele inkomsten, de grondopbrengsten zonder daarbij de kapitaallasten in onze begroting te verwerken. Nu is het niet zo dat we ons niet aan de wet hebben gehouden als gemeente en inmiddels gelden er andere regels. Maar het getuigt zeker niet van langetermijndenken als er nooit een spaarpotje is gereserveerd om vervangingen of onderhoud te kunnen betalen. Want dat een weg na jarenlang gebruik onderhoud nodig heeft, lijkt me geen verrassing. De tekorten zijn voor onze gemeente natuurlijk wel een enorme verrassing. Jarenlang was de sky the limit in Haarlemmermeer en alles was mogelijk. Dit terwijl ondertussen de kosten aan de achterkant opliepen zonder dat er iemand aan de bel trok. En dan komen we er per toeval in december 2020 achter dat we structureel geld tekortkomen omdat we op zoek zijn naar de tekorten in de jeugdzorg en het Sociaal Domein. Dit komt in dit geval door ons eigen handelen. Of eigenlijk het niet handelen. Het lijkt ons als gemeente allemaal maar overkomen te zijn. Financiële uitdagingen zijn uit de weg gegaan. En in een periode waarin we voldoende inkomsten wisten te genereren met vooral de verkoop van gronden voor nieuwbouwwijken, was dit natuurlijk geen probleem. Maar nu luidt de noodklok en moeten we aan strategische heroriëntatie doen. En dat in een rijke gemeente als Haarlemmermeer. Al jarenlang lijstaanvoerder als gemeente met de sterkste economie in het land. Hoe valt dat te rijmen met elkaar?
Onze fractie heeft dus nog veel vragen waar op dit moment onvoldoende antwoorden op zijn. Het is aan het college om onze zorgen weg te nemen en om ervoor te zorgen dat we als raad goed in positie worden gebracht voor het vervolgproces. En dat duidelijk en inzichtelijk wordt gemaakt waar nu dit lek vandaan komt. Ik heb het meerdere collega's ook al horen zeggen. D66 pleit nu voor temporisering in dit proces waar we in zitten. Enerzijds om de onzekerheden over de tekorten weg te nemen, anderzijds omdat we ook niet onomkeerbaar de sloophamer door onze mooie gemeente willen zien gaan. Crisis is soms ook even pas op de plaats. Geen overhaaste beslissingen om allerlei voorzieningen af te breken. Die kunnen misschien op de korte termijn een besparing opleveren, maar wat zijn de maatschappelijke effecten op de langere termijn van die afbraak? We moeten heel zeker weten dat die maatschappelijke effecten op de lange termijn niet juist duurder zijn dan het nu in stand houden van een voorziening.
En als er in juni dan eindelijk een duidelijk beeld is van de financiële situatie, zijn er voor D66 geen heilige huisjes waar niet over gepraat kan worden. We gaan graag het gesprek aan. Want gezond financieel beleid vraagt een gemeente die met open blik en volle overtuiging naar de toekomst kijkt. Regeren is vooruitzien. Maar voorzitter, volgens onze fractie zijn we daar vandaag nog niet en is dit pas de eerste stap in het proces waarin we nader met elkaar van gedachten moeten wisselen.

De VOORZITTER: Mijnheer Klijn.

De heer KLIJN: Dank u voorzitter, mevrouw Knikker, u weet toch dat we pas definitieve besluiten nemen over mogelijke bezuinigingen bij de Begroting 2022 en verder? Dus we gaan dat nu niet doen en dat gaan we 10 juni ook niet doen. We zijn bezig in een proces om daar te komen en er is toch niets op tegen om in dat proces het eerste stapje alvast te zetten, bent u dat met mij eens?

Mevrouw KNIKKER: Dat ben ik niet helemaal met u eens want dit is de eerste keer dat we hier met elkaar over praten en wij vinden het ook belangrijk om stil te staan bij wat de oorzaak is van het tekort waar we nu over praten. Ik heb het idee dat sommige collega's daar nogal snel aan voorbijgaan en dat dit een lang proces is inderdaad, maar zoals ik zeg, er zijn nog zoveel onzekerheden. Er wordt nu nog gesproken van een tekort in het Sociaal Domein van € 6,9 miljoen structureel en ondertussen gebeurt er van alles in Den Haag. Dus we weten niet waar we het straks nog over hebben. En dat feitelijke tekort, waar zit dat nu, in die bandbreedte van € 10 en € 20 miljoen? Misschien is het straks € 3 miljoen en misschien is het er niet meer. Wij vinden het onverstandig om daar nu al met elkaar beslissingen over te nemen, om nu al met elkaar daar heel diep over van gedachten te wisselen want over twee maanden kan het volledig achterhaald zijn.

De VOORZITTER: Mijnheer Klijn, aanvullend.

De heer KLIJN: Maar bent u het dan met me eens dat over een paar maanden, wanneer we dan meer duidelijkheid hebben en we volgens u dat gesprek wel met elkaar aan zou kunnen gaan, dat heel erg kort dag is voordat we bij de begroting zitten? Dus ik denk dat het juist heel goed is om nu vast de gedachten te laten gaan en richting aan te geven en te gaan finetunen tegen de tijd dat we de echte cijfers hebben. Dan moeten we natuurlijk keuzes maken tussen de mogelijkheden die er zijn. Maar als je nu niets doet, dan krijg je volgens mij een mission impossible om in een paar maanden alles voor elkaar te krijgen.

De VOORZITTER: Mevrouw Knikker.

Mevrouw KNIKKER: Mijnheer Klijn, ik denk dat dat wel goed komt want hoe kun je sturen als je niet de juiste informatie hebt? Dus dan kunnen we nu wel wensenlijstjes indienen, maar als straks over een aantal maanden blijkt dat de informatie dan een heel ander scenario oplevert. Dan heeft dat nu nog heel weinig zin. Wij willen vandaag vooral even duidelijk maken dat we de oorzaken van die tekorten willen zien en net als GroenLinks, kunnen we de vinger er niet op leggen waar dat vandaan komt en we vinden het belangrijk om dat even in openbaarheid met elkaar te delen.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Straten.

Mevrouw VAN STRATEN: Dank u wel voorzitter. In het verlengde van mijnheer Klijn, pas op de plaats maken en nu geen keuze maken, heeft ook gevolgen en dat betekent dat we het voor ons uitschuiven. Of D66 wil het in ieder geval voor zich uit schuiven om kenbaar te maken wat ze willen. Is dat dan de keuze die D66 hier gaat maken?

De VOORZITTER: Mevrouw Knikker.

Mevrouw KNIKKER: Met de pas op de plaats bedoelen we vooral dat je, als je niet alle informatie op tafel hebt, niet kunt vooruitlopen op zaken waarvan je nog niet weet welke kant ze op gaan. Dat is nu de pas op de plaats in dit proces waar we vandaag in zitten. Daarom zeggen wij 'op 10 juni weten we meer'. Bij de voorjaarsnota komt het college met een actueel inzicht. Dit is een proces van de langere stappen en wij vinden het heel voorbarig om nu voorbij te gaan aan de oorzaken waarom we hier eigenlijk vandaag zitten, om nu al mee te geven waar we wel of niet over denken. En zoals ik al zei, er

zijn geen heilige huisjes voor D66 dus we willen dat gesprek open aangaan. We hebben daar zeker ook ideeën over, maar we vinden nu dat we op dit moment vooral moeten stilstaan bij de vraag waarom we hier eigenlijk bij elkaar zijn.

De VOORZITTER: Mijnheer El Idrissi.

De heer EL IDRISSI: Dank voorzitter, ik hoor D66 zeggen dat ze het lastig vinden met wat ze nu op tafel hebben qua cijfers een besluit te nemen in de bezuinigingen. Maar even los van de bezuinigingen, zijn er onderdelen, zaken, programma's, waar D66 op dit moment van denkt 'daar kan het wel een onsje minder'?

Mevrouw KNIKKER: Goede vraag, mijnheer El Idrissi. Ja zeker, we kunnen heel goed naar het gemeentelijk vastgoed kijken. Daar heb ik al meerdere collega's over gehoord. Daar valt nog van alles te winnen wat ons betreft. Ik denk dus dat het zo belangrijk is om al die informatie goed op tafel te hebben en volgens mij heeft Forza! ook een verzoek gedaan om die lijst eens te krijgen, maar die lijst is er nog niet. Dan wordt het dus als raad heel erg lastig om daar met elkaar over in gesprek te gaan. Dus wij zeggen: zorg ervoor dat die informatievoorziening naar ons als raad goed is zodat we echt met elkaar kunnen praten over de dingen die we wel moeten doen of eventueel niet zouden moeten doen.

De VOORZITTER: De heer Kos.

De heer KOS: Voorzitter, dank u wel. Begrijp ik D66 goed dat ze openstaan om een pas op de plaats te maken met de huidige geldverslindende duurzaamheidshobby's?

De VOORZITTER: Mevrouw Knikker.

Mevrouw KNIKKER: Wat een prachtige vraag. Nee, dan heeft u mij niet goed begrepen. De pas op de plaats zit in het proces waarin we nu zitten en de denkrichtingen die we meegeven. De pas op de plaats gaat niet over wat we wel of niet meer of minder zouden willen doen. Het gaat erom dat we inzichtelijk willen hebben, met de punt achter de komma, wat nu onze inkomsten en uitgaven zijn en zolang we dat niet duidelijk hebben, kunnen we daar niet op sturen. Zo simpel is het.

De VOORZITTER: Nog een aanvullende vraag, mijnheer Kos? Nee, dan ga ik u vragen om voort te gaan met uw betoog.

Mevrouw KNIKKER: Voorzitter, ik was al klaar.

De VOORZITTER: Dank u vriendelijk, dan ga ik voor de bijdrage van de PvdA naar de heer Klijn.

De heer KLIJN: Dank u wel voorzitter, er is al heel veel gezegd en ik ga ook weer heel veel zeggen. Ik hoop dat binnen de tijd voor elkaar te krijgen.

De VOORZITTER: Daar ga ik u wel bij helpen, hoor.

De heer KLIJN: Dat dacht ik al. De PvdA wil in deze discussie uiteraard ook aangeven dat we de kwaliteit en toegankelijkheid van onze voorzieningen op een hoog niveau willen houden en tegelijkertijd de lokale lasten van onze inwoners en ondernemers niet onnodig willen verhogen. Toch zijn keuzes noodzakelijk en daar lopen we niet voor weg. Ik loop met u de onderdelen van de begroting door. Dus ik ga heel specifiek in op waar wat ons betreft bekeken zou kunnen worden door

het college of daar eventueel op bezuinigd zou kunnen worden, of waar geld bij zou kunnen. Ik begin met Bestuur, samenleving en publiekscontacten. De gemeente moet goed bestuurd worden en daar kan maar zeer beperkt op bezuinigd worden. Toch moet het bestuur in deze lastige tijd het goede voorbeeld geven. De PvdA vindt, en dat is symboolpolitiek, maar we moeten toch het goede voorbeeld geven, dat de raad op zichzelf moet bezuinigen en stelt voor de fractievergoeding te verlagen. Daarnaast kan ook de geoormerkte onkostenvergoeding voor raadsleden naar beneden. En ik roep het college op om ook eens te kijken naar de eigen onkostenvergoeding. Ik weet wel dat je daar geen miljoenen mee binnenhaalt, maar ik denk dat de burgers best mogen kijken naar ons en dat we in ieder geval ook inleveren waar het kan.
Dan de Maatschappelijke ontwikkeling. Daar kan veel in gebeuren, het is al eerder gezegd. In dit programma gaat veel geld om en de gemeente heeft veel beleidsvrijheid. Het is een van de programma's die de PvdA het meest aan het hart gaan, maar gezien de omvang van de financiële problemen van Haarlemmermeer ontkomen we er niet aan hier toch pijnlijke voorstellen te doen. Zoekgebieden zijn wat ons betreft: subsidies op topsport kunnen naar nul afgebouwd worden.

De VOORZITTER: Mevrouw Ballieux heeft een vraag voor u.

Mevrouw BALLIEUX: Dank u wel voorzitter, dat ging nog over bestuur, zo zal ik het maar zeggen. Een van de dingen die we als GroenLinks hebben gezegd toen we begonnen aan deze bestuursperiode, was dat het ons opviel dat er veel extra woordvoerders waren bij het college. Bent u het met GroenLinks eens dat we daarop zouden moeten bezuinigen?

De VOORZITTER: Mijnheer Klijn.

De heer KLIJN: Ik kan dat niet beoordelen, maar ik vind wel dat het college kritisch moet kijken naar de eigen ondersteuning, laat ik het zo formuleren. En of het kan, ja of nee, dat is aan het college om daar voorstellen over te doen.

De VOORZITTER: Mevrouw Ballieux.

Mevrouw BALLIEUX: Dank u wel voorzitter, de reden waarom we dat nu extra gewicht vinden krijgen is dat we zien dat de informatie die op deze manier tot onze inwoners komt, wat ons betreft, niet altijd voldoet aan wat je daarvan zou mogen verwachten. Het doel moet zijn een transparante overheid te zijn maar het lijkt vaak op reclame voor bepaalde dingen, zoals Mud Masters of andere zaken, een persoonlijke pr van het gemeentebestuur. Laat ik het zo zeggen, wat ons betreft, gaan we daar zeker kritisch naar kijken, zowel naar wat het kost, als naar wat het oplevert.

De VOORZITTER: En de vraag is?

Mevrouw BALLIEUX: Bent u dat met mij eens, mijnheer Klijn?

De heer KLIJN: Ik begrijp u niet helemaal goed, ik hoor u nu zeggen dat u vindt dat de kwaliteit van de ondersteuning naar boven moet, met minder mensen? Begrijp ik het dan goed, want dan gaan we kostenneutraal zijn, volgens mij.

De VOORZITTER: Mevrouw Ballieux.

Mevrouw BALLIEUX: Volgens mij heeft elke portefeuillehouder minstens een deeltijdwoordvoerder erbij gekregen en ik vind wat ik dan op de website zie staan niet voldoen aan wat je daarvan zou mogen verwachten. Dus ik wil niet zeggen dat… Ik denk in ieder geval dat het voor minder geld beter

zou moeten kunnen, laat ik het zo zeggen.

De heer KLIJN: Ik hoor u en ik ben het daar volgens mij niet helemaal mee eens.

De VOORZITTER: Mevrouw Van der Meij.

Mevrouw VAN DER MEIJ: Dank u voorzitter. Mijnheer Klijn. Ik hoor u heel erg in de oplossingenmodus schieten. Bent u dan helemaal niet benieuwd hoe we hier terecht zijn gekomen en hoeveel we nu daadwerkelijk moeten besparen en waarom we nu dat allemaal moeten besparen? Is u dat helemaal duidelijk? Als dat zo is, hoop ik dat u mij dat uit kunt leggen.

De VOORZITTER: Mijnheer Klijn.

De heer KLIJN: Mevrouw Van der Meij, het wonderlijke is een beetje dat verschillende fracties klaarblijkelijk iets anders deze sessie zijn ingegaan. Ik denk dat het ergens anders over gaat. Volgens mij gaat de sessie over de ombuigingen die nodig zijn, tussen de € 10 en € 20 miljoen. En een aantal partijen vindt dat het moet gaan over de oorzaken waarom we zouden moeten bezuinigen en waar de tekorten vandaan komen. Nu ben ik het met u eens dat het heel belangrijk is om te weten waar de tekorten vandaan komen. We kennen natuurlijk al best wat richtingen daarbij, er is in het verleden al door het college meegegeven dat het onder andere te maken heeft met woningbouw in het verleden, bijvoorbeeld de Vinex-wijken, maar ook van daarvoor al. Zelfs Graan voor Visch drukt op dit moment op de begroting en dat heeft ermee te maken dat er destijds gebouwd is en het geld dat daarmee verdiend is, toen al is opgegaan en niet is gereserveerd voor onderhoud of dat soort zaken meer. Maar dat gaan we binnenkort voor de kiezen krijgen. Dat betekent dat onderhoud dat na veertig jaar gedaan moet worden, maar ook onderhoud dat na twintig jaar gedaan moet worden. Dat is een van de oorzaken die ik weet en die u ook weet, als het goed is want dat hebben we allemaal te horen gekregen. Maar wat precies de opbouw is, weet ik ook niet. Van het Sociaal Domein weten we natuurlijk ook het een en ander. Hoe dat bij elkaar optelt, dat weet ik niet.

De VOORZITTER: Ik ga naar mijnheer El Idrissi want ik moet een beetje de tijd in de gaten houden.

De heer EL IDRISSI: Dank u wel voorzitter. U geeft aan 'kijk naar de eigen organisatie en met name de raad, de raadsvergoedingen, et cetera.' Wat denkt u daar voor bedrag te vinden?

De heer KLIJN: Ik denk heel weinig, maar ik heb net al gezegd, daar gaan we geen miljoenen mee binnenhalen, maar ik denk dat we wel het goede voorbeeld moeten geven. Als bijvoorbeeld, ik noem maar wat, een wethouder € 300,00 onkostenvergoeding krijgt per maand en daar 10% van neemt, dat is heel veel, is dat € 30,00 en dat is per jaar € 360,00 per wethouder. Dat is dus helemaal niets, maar toch vind ik het heel belangrijk dat we dat doen en dat we laten zien dat ook wij inleveren. Ook burgers moeten inleveren, op voorzieningen of op een hogere ozb, of wat ook. Dan moeten we volgens mij ook het goede voorbeeld geven.

De VOORZITTER: Mevrouw Ballieux en dan kunt u weer verder met uw betoog.

Mevrouw BALLIEUX: Dank u wel voorzitter. Een heel belangrijke taak van ons als gemeenteraad is het controleren van het beleid. Dat is iets anders dan argwaan hebben, maar we moeten ook de controlerende taak uitvoeren en ik vraag me af of waar we nu zijn gekomen niet te maken heeft met het feit dat in het verleden de controlerende taak niet voldoende goed is uitgeoefend en dat we daar dus nu even niet op moeten bezuinigen omdat we dat heel erg goed moeten gaan doen in de toekomst. Wat vindt mijnheer Klijn daarvan?

De heer KLIJN: Nee, dat vind ik niet. In het verleden was het zo dat alle gemeenten een soort kasboekboekhouding bijhielden voor zover ik weet. Dat betekent dat ze niet afschreven. Dat bestond toen helemaal niet in gemeenteland. Toen ik in de gemeenteraad kwam, heb ik me daar ook over verbaasd want dat was er nog niet, dat is pas later gekomen. Nu hebben we ermee te maken dat er niet is afgeschreven en niet is gereserveerd enzovoorts in het verleden, maar dat was toen niet de gewoonte. Dat werd gewoon nergens gedaan. En nu moeten we dat wel doen, volgens de regels die ervoor gelden op dit moment moet dat gedaan worden.

De VOORZITTER: Dit is de allerlaatste keer, want in tegenstelling tot de Tweede Kamer kunt u niet onbeperkt doorgaan. Dat zou ik wel willen want ik vind het een erg mooi debat, maar u moet om 22.00 uur overgaan tot de stemmingen dus ik geef u voor de laatste keer het woord en dan gaan we terug naar het betoog van mijnheer Klijn.

Mevrouw BALLIEUX: Dank u wel voorzitter. Laat ik het zo zeggen, er is in de raad wel degelijk gesproken over het onderhoud, bijvoorbeeld toen bij het dorpshuis van Badhoevedorp. Toen is dat ter sprake gekomen en bij het honkbalstadion. Dus laat ik het zo zeggen, dat onderhoud is heel vaak ter sprake gekomen, dus helemaal een verrassing kan het niet zijn. Dus ik vraag nogmaals: bent u het met mij eens dat bezuinigen op het openbaar bestuur kan betekenen dat we minder goed controleren?

De heer KLIJN: Nee, dat ben ik niet met u eens. Ik heb het net gehad over zaken van twintig jaar en veertig jaar geleden en dan hebben we het over de Vinex-wijken en over wijken als Graan voor Visch. Uit die tijd stamt het feit dat we nu met tekorten zitten als het gaat om het onderhoud dat moet worden gedaan. Ik heb het niet over het recente verleden. Onderhoud is daar wel meegenomen, ook in de begroting en in de jaarcijfers, maar dat onderhoud van toen niet en daar hebben we nu mee te maken.

De VOORZITTER: Gaat u verder, mijnheer Klijn.

De heer KLIJN: Dan ga ik door, ik was nog bezig met sport. Ik had het over topsport. Dat mag wat ons betreft afgebouwd worden en de financiering van breedtesport moet zo veel mogelijk intact blijven wat ons betreft. Dat vinden we heel erg belangrijk voor iedereen. De subsidie op het Cultuurgebouw moet ook wat ons betreft – u zult het een verrassing vinden – wellicht verminderd worden. Want zoals ik al zei, we moeten allemaal pijn lijden, dus ook dat moet eventueel gedaan worden. En in verband met het Cultuurgebouw moet gekeken worden of financiering door middel van commerciële activiteiten verhoogd kan worden. Onderhoud van sportaccommodaties, daar kan wellicht op bezuinigd worden, mits de sportbeoefening niet in het gevaar komt. Subsidies op doelgroepen, daar moet kritisch naar gekeken worden. Het gaat om veel geld en we wachten het bezuinigingsvoorstel van het college af. Het honkbalstadion moet zo snel mogelijk worden verkocht – ik geloof dat ik vrienden maak bij Forza! op dit moment – zodat de subsidie aan ETO beëindigd kan worden.

De VOORZITTER: Mevrouw Koolmoes wil daar wat over vragen.

Mevrouw KOOLMOES: Ik hoor mijnheer Klijn zeggen: we moeten kritisch kijken naar subsidie op doelgroepen. Kan mijnheer Klijn daar wat specifieker op ingaan, welke doelgroepen dan?

De heer KLIJN: Ik weet dat er enkele tientallen miljoenen per jaar aan subsidies gaan naar alle mogelijke doelgroepen in Haarlemmermeer. Het is een zoekgebied voor het college waar het verantwoord is om te kijken of het daar een onsje minder kan. Met de begroting die we hebben en het gedeelte waarop we als gemeente, als raad beleidsvrijheid hebben om daarin te veranderen en de

opgave dat er € 20 miljoen bezuinigd moet worden, ontkom je er niet aan om naar het deel waar je de meeste beleidsvrijheid hebt en waar het meeste geld in omgaat, kritisch te kijken. Daar zit dat doelgroepenbeleid helaas ook bij en dat is een pijnlijk punt voor de PvdA. Dat weet u ook. Maar ik vind dat we echt over onze eigen schaduw heen moeten stappen en ook naar dat soort zaken moeten kijken.

De VOORZITTER: Aanvullende vraag van mevrouw Koolmoes.

Mevrouw KOOLMOES: Mijnheer Klijn zegt 'dat moet het college goed gaan onderzoeken'. Dat doen ze dan terwijl ze een deel van de raadsvergoeding in gaan leveren, begrijp ik hieruit?

De heer KLIJN: Pardon, dat begrijp ik niet helemaal.

Mevrouw KOOLMOES: U zegt aan de ene kant 'het college kan wel wat inleveren aan onkostenvergoeding en ook de raad kan misschien wel wat inleveren aan vergoeding', maar ondertussen geven we ze wel meer werk op hun bord, om voor minder geld nog meer te gaan doen.

De heer KLIJN: Die onkostenvergoeding is volgens mij om een pak te kunnen kopen, of dat soort dingen, dat heeft niets te maken met de activiteiten die ze doen.

Mevrouw KOOLMOES: Ik vind het gewoon raar dat als we zo'n groot bedrag gaan zoeken, het over de raadsvergoeding gaat. De meeste mensen hier hebben allemaal een baan. We zijn daarbij hier allemaal aan het werk voor onze inwoners. We zijn geen idealisten. En die raadsvergoeding is een druppel op de gloeiende plaat waarvoor ik soms tot 's nachts 01.00 uur in de stukken zit. En dan zegt u gewoon 'joh, daar kan wel wat af want we moeten een signaal geven'.

De VOORZITTER: Mijnheer Klijn.

De heer KLIJN: Ik heb het niet over de raadsvergoeding, maar de onkostenvergoeding, dat is heel wat anders. U krijgt elke maand een onkostenvergoeding van ik meen € 130,00 per maand, en ik moet zeggen, ik maak het niet op en u ook niet volgens mij, als het gaat om onkosten. Misschien aan andere dingen, maar niet aan onkosten die je hebt als raadslid. Dat is gewoon…

De VOORZITTER: Gaat u verder met uw betoog, maar mijnheer Vermeulen heeft nog een vraag aan u.

De heer VERMEULEN: Ik hoorde net dat in het Reglement van Orde staat dat je ook gewoon een interruptie mag maken en ik wil echt aangeven dat ik hier uit ideële overwegingen zit, dus dat wil ik even gezegd hebben.

De VOORZITTER: Ik zag meer mensen zwaaien toen dat gezegd werd, die dat beaamden. Ja. Mijnheer Klijn.

De heer KLIJN: Dank u wel, dan ga ik naar mobiliteit. De parkeertarieven moeten wat de PvdA betreft omhoog. Ook moet nog eens goed gekeken worden om waar het redelijk is, betaald parkeren in te voeren. Wat de PvdA betreft, moet dit gepaard gaan met het stimuleren van fiets- en OV-gebruik. Het efficiënter inzetten van parkeerplekken in Hoofddorp-Centrum zien we als mogelijkheid om minder te investeren en de inkomsten per parkeerplaats te verhogen.
Kwaliteit van de fysieke omgeving. De kwaliteit van onze fysieke leefomgeving vinden we heel belangrijk. Zodra we buiten komen, hebben we hier immers mee te maken. We vragen het college nog

eens kritisch te kijken naar de kosten. Kunnen zaken nog efficiënter en kan er nog eens kritisch gekeken worden naar contracten met leveranciers? Wellicht valt hier ook te besparen door meer werk te laten uitvoeren door eigen medewerkers en minder door derden. In onze notitie Meer werk voor Meer vroegen we hier ook al om.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Straten.

Mevrouw VAN STRATEN: Ik heb een verduidelijkende vraag. Efficiëntere inzet van parkeerplaatsen, wat bedoelt mijnheer Klijn daarmee?

De heer KLIJN: In Hoofddorp-Centrum zijn er heel veel parkeerplaatsen en het gaat om de bezetting per parkeerplaats. Je ziet dat de parkeerplaatsen heel vaak ongebruikt zijn in Hoofddorp. Dus je kunt proberen ervoor te zorgen dat de parkeerplaatsen efficiënter gebruikt worden door wat minder parkeerplaatsen te hebben en tegelijkertijd het zoekgedrag van automobilisten te beïnvloeden. Door te bevorderen dat ze vinden waar ze kunnen parkeren, heb je efficiënter gebruik van parkeerplaatsen en dan zou je met wat minder parkeerplaatsen toe kunnen en dan heb je dus minder kosten. Dat is een beetje de gedachtegang daarachter.

De VOORZITTER: Mevrouw Ballieux.

Mevrouw BALLIEUX: Heel kort: is mijnheer Klijn het met GroenLinks eens dat parkeren aan de markt moet worden overgelaten?

De VOORZITTER: Mijnheer Klijn.

De heer KLIJN: Nee, dat ben ik niet helemaal met u eens. Ik vind dat het ook van belang is voor onze inwoners die met de auto zijn dat ze kunnen winkelen, bijvoorbeeld in Hoofddorp-Centrum. Dat moet toegankelijk zijn. Dat is ook belangrijk voor onze economie dus ik ben het voor een deel wel met u eens, maar niet helemaal.

De VOORZITTER: Ik ga nu vragen om het betoog even zonder interrupties af te maken want de andere partijen hebben ook recht op alle tijd die ze nodig hebben.

De heer KLIJN: Dank u wel. Economische zaken. De gemeente brengt voor reclame-uitingen langs de wegen in Haarlemmermeer niets in rekening, hebben we begrepen, terwijl daar potentieel veel geld verdiend mee kan worden. Ik roep het college op een passend tarief hiervoor in te voeren en hier maximaal geld uit te halen. En bij algemene dekkingsmiddelen is het al over de toeristenbelasting gegaan. Ik wil nog aanvullen dat dat jaren geleden ook al een keer geprobeerd is bij het ministerie, wellicht zou een soort toeristenbelasting op vliegtickets geheven kunnen worden. Bijvoorbeeld € 0,50. Als je dat doet op vliegtickets en we hebben 50.000.000 passagiers per jaar op Schiphol, heb je € 25 miljoen binnen. Misschien is het iets om een keer met het ministerie van IenW over te gaan praten, wie weet, wellicht kan het met een kwartje, maar in ieder geval kan het wat opleveren. Het is een creatieve gedachte.
Dan Zorg en werk. Hierop valt niet te bezuinigen wat de PvdA betreft. We hebben tijdens de presentatie van 22 april jl. begrepen dat het college in de jeugdzorg een meevaller heeft gevonden van € 850.000,00. Dit bedrag kan worden meegenomen in de ombuigingen. Het rijk heeft op 22 april bekend gemaakt ruim € 22 miljoen extra ter beschikking te stellen aan gemeenten om het tekort op de jeugdzorg te dekken. Dit geeft mijn fractie vertrouwen dat er na de kabinetsformatie extra structureel geld voor de jeugdzorg komt. De PvdA wil dan ook niet bezuinigen op dit programma. En tot slot, de programma's Ruimtelijke ontwikkeling en Wonen. De PvdA ziet hier geen mogelijkheden voor

ombuigingen met een financieel voordeel, tot zover. Dank u wel.

De VOORZITTER: Excuus, maar ik lachte om uw kwartje, want mijn dochter heeft geen idee waar u het over heeft als u het over een kwartje heeft. Maar goed. Mevrouw Ballieux nog.

Mevrouw BALLIEUX: Ik wil ook even aanhaken op het kwartje. We hebben al het kwartje van Kok en ik hoor nu het kwartje van Klijn geboren worden dus als u dat via de VNG onder de aandacht van het kabinet kunt brengen, lijkt me dat heel mooi. Ik weet niet hoe realistisch dat is, maar ik gun u uw kwartje van Klijn.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Straten.

Mevrouw VAN STRATEN: Dank u wel voorzitter. Ik wil nog even checken of ik het goed heb begrepen. We hebben een tekort in de jeugdzorg en daar komen nu meevallers. We zijn een traject ingegaan met elkaar met de hele raad om te kijken hoe we meer grip daarop kunnen krijgen. Maar gooien we dat nu overboord omdat we een meevaller hebben en gecompenseerd worden? Of gaan we toch nog verder kijken hoe we die grip kunnen houden of verder kunnen krijgen?

De heer KLIJN: Nee hoor, ik ben van mening dat we niet moeten bezuinigen op de jeugdzorg omdat dat niet kan. Daar vallen verder op dit moment geen voordelen te halen. We hopen van harte dat dat vanuit het kabinet nog beter gaat worden om dat voor elkaar te krijgen. Daar is nu al een aanzet voor gegeven met ruim € 2 miljoen voor Haarlemmermeer. Op dit moment, wat ons betreft, niet korten op jeugdzorg, dat is heel duidelijk.

Mevrouw VAN STRATEN: Ik vroeg of u van dat pad dat we nu aan het lopen zijn om meer grip te krijgen af wilt stappen wat de PvdA betreft of dat we dat nog wel blijven voortzetten.

De heer KLIJN: O nee, sorry, dan begreep ik u verkeerd. Op dat pad blijven we vooral doorgaan. Ik heb ook van wethouder van Zorg, de heer Sidali begrepen en volgens mij heeft u dat ook begrepen, dat hij druk bezig is om maatregelen voor te bereiden en daar binnenkort de raad over informeert. Dat zeg ik dan maar even namens de wethouder. Dat zit eraan te komen en dat is echt heel erg belangrijk. We hebben daar een drietal sessies aan gewijd, niet alleen aan de jeugdzorg, maar aan het hele brede Sociaal Domein. En uiteraard moet daar wat mee gedaan worden, daar ben ik het helemaal mee eens.

De VOORZITTER: Ik dank u voor uw bijdrage mijnheer Klijn. Ik stel voor dat we naar de ChristenUnie-SGP, mijnheer De Vries gaan.

De heer DE VRIES: Dank u wel voorzitter. Eigenlijk hoef ik niets meer te zeggen, want we hebben het kwartje van Klijn inmiddels gevonden. En daarmee is het allemaal opgelost. Maar serieus, het lijkt me in ieder geval interessant om na te gaan wat de mogelijkheden zijn want dat zou prachtig zijn.
Het college heeft aangegeven dat zoals het er nu voorstaat, structurele tekorten zijn ontstaan die over enkele jaren zouden kunnen oplopen tot € 10 à € 20 miljoen. Allereerst over de grote marge. Die zal mede-ingegeven zijn door de grote onzekerheid rond de bijdrage van het rijk en dan met name ten aanzien van het Gemeentefonds in het algemeen en de bijdragen in het kader van het Sociaal Domein waaronder de jeugdzorg in het bijzonder. Kortgeleden bleek al dat we een plus hebben van € 1,5 miljoen vanuit het Gemeentefonds en vorige week kwam het kabinet met de melding dat er € 613 miljoen beschikbaar komt, waarvan de gemeenten overigens stellen dat het bij lange na niet voldoende is. De missie duurt nog voort. Kortom, er zullen nog best substantiële bedragen vrijkomen die het beeld minder ernstig maken dan het nu lijkt. Diverse collega's hebben er al op gewezen dat dat

gat nog erg onzeker is qua hoogte.
Dat gezegd hebbend, willen we als ChristenUnie-SGP voor het oplossen van het resterende tekort enkele suggestie meegeven waarbij we nogmaals benadrukken dat wij vinden dat de sterkste schouders de zwaarste lasten moeten dragen. We gaan er daarbij van uit dat vanaf medio dit jaar de toeristensector zal herstellen en daarmee de toeristenbelastingopbrengst zal groeien, hopelijk tot een redelijk niveau, in 2022 en verder. Ik kom er later nog op terug. Het laaghangend fruit. Een wijziging in het reclamebeleid zou mogelijk € 1 miljoen kunnen opleveren. Het betreft dan onder andere die grote reclames langs de snelwegen. Er kan wat ons betreft ook gekeken worden naar de niet-kernportefeuille, onderdeel van Economische zaken, dat zou maximaal € 300.000,00 kunnen opleveren. Dan de boekhoudkundige zaken, het verlengen van de afschrijvingstermijnen. Dat zou wat onze fractie betreft, kunnen maar dan moet wel duidelijk zijn dat die verlenging van de afschrijving ook reëel is zodat we niet aan het eind van de afschrijving ineens met een incidentele post te maken krijgen. De herstructurering van de leningenportefeuille, waar mijnheer El Idrissi uitgebreid aandacht aan besteed heeft en via interrupties de collega's ook, zou wat ons betreft ook een aandachtspunt zijn om te kijken wat dat op de korte termijn oplevert en wat de nadelen zouden kunnen zijn op de langere termijn. Dan de toeristenbelasting. Toeristen geven makkelijker geld uit dan onze eigen inwoners. Als ik op vakantie ben, geef ik ook wat makkelijker geld uit en dan interesseert het mij niet of een kopje koffie € 2,75 of € 3,25 kost. Kortom, de tarieven van toeristenbelasting zijn hoog, dat hebben we gehoord, alleen Amsterdam is hoger, maar we zijn bijna Amsterdam. Wat ons betreft, zou daar aan de tarifering ook nog wel wat gedaan kunnen worden, maar dan niet boven Amsterdam, maar daar in de buurt. Mobiliteit. Wat betreft de mobiliteit kan wat betreft de fractie van ChristenUnie-SGP gezocht worden naar een maximale opbrengst in redelijkheid. Daarmee doelen we voornamelijk op de concurrentiepositie die het centrumgebied wel moet behouden, maar efficiënter parkeren hebben we al langs horen komen. Verder lijkt het ons goed om te kijken naar het temporiseren van eventuele infrastructurele projecten zonder dat daar heel grote doelen uit het zicht raken die wel nodig zijn. En ten slotte, met Maatschappelijke ontwikkelingen zijn heel grote bezuinigingen te halen, maar onze fractie kiest in ieder geval in eerste instantie voor enkele daarvan, te weten topsport, dat zal geen verrassing zijn, ETO, dat zal ook geen verrassing zijn en mogelijk nog enkele culturele activiteiten. Maar dat is wat ons betreft nog een zoektocht. Verder hebben we vanavond nog de marketingactiviteiten langs horen komen. Citymarketing is wat ons betreft nooit een ideaal geweest. We verkopen ons vanzelf wel, daar hebben we geen citymarketing voor nodig. Over het raadsbudget en het collegebudget wil ik graag verder praten met collega's en ik stel voor dat het college te zijner tijd met een voorstel komt. En wat betreft kunst is Ida langsgekomen, maar voor zover ik weet, kan Ida niet meer teruggedraaid worden. Maar voor de toekomst lijkt het me heel goed om daar ook het mes in te zetten. Tot zover, dank u wel.

De VOORZITTER: Ik kijk even of er nog reacties zijn, het was een helder betoog blijkbaar, dank u voor uw bijdrage. Dan ga ik naar GEZOND Haarlemmermeer, mijnheer Sulmann.

De heer SULMANN: Dank u wel voorzitter. Daar zijn we dan, de dag waarvan je wist dat die ging komen. De discussie omtrent de grote financiële uitdagingen. GEZOND Haarlemmermeer heeft de afgelopen jaren regelmatig aandacht gevraagd voor de financiële situatie van onze gemeente waarbij we elke keer aangaven dat deze gemeente de komende jaren toegaat naar een schuld van € 700 miljoen. En dat de cijfers helemaal niet zo rooskleurig waren. Toch werd ons steeds gezegd dat er geen vuiltje aan de lucht was. Maar dat vuiltje is inmiddels zo vervuilend geworden dat alle ramen en deuren dicht moeten en pas weer open mogen als de bezem flink door de financiële kast van de gemeente is gehaald. Maar goed, resultaten uit het verleden bieden geen garantie voor de toekomst, of toch juist wel? In elk geval moeten we nu euro's schrapen. We hebben de afgelopen jaren al veel voorstellen gedaan om de financiële situatie van de gemeente te verbeteren. Het bijzondere doet zich voor dat een aantal van die voorstellen nu serieus op tafel liggen. Zo hoor ik meerdere partijen

vanavond over Ida. Hartstikke goed, dat is iets dat we van het begin af aan al roepen en als het goed is, krijgen we daar voor deze zomer via een toezegging van het college nog een reactie van het college op, of we daar wel of niet mee doorgaan. Ik hoor verschillende partijen die zeggen 'misschien moeten we daar maar eens een keer mee stoppen'. Wij zouden zeggen: stoppen.
De ombuiging dus. Met onze jarenlange ervaring willen wij graag meedenken en zullen we dus ook gebruikmaken van de kracht van herhaling. Alle ombuigingen zullen zo inwoner- en lokale ondernemervriendelijk mogelijk genomen moeten worden, maar het water staat ons dermate aan de lippen dat iedereen zijn steentje zal moeten bijdragen. Ons eerste ombuigingsonderdeel is de ozb op woningen. Haarlemmermeer heeft het bijzondere uitgangspunt dat zij vindt dat een bepaald bedrag aan ozb-inkomsten genoeg is. Met de al maar stijgende WOZ-waarde in onze gemeente heeft Haarlemmermeer elk jaar het ozb-percentage naar beneden bijgesteld. Dat is bijzonder want als we met z'n allen meer boodschappen doen, verlagen we ook het btw-percentage niet. Iedereen zal moeten bijdragen dus ook woningbezitters die hun huis de afgelopen jaren in waarde hebben zien stijgen. Dan de ozb op niet woningen. De ozb-gebruikersbelasting kan afgeschaft worden en opgeteld worden bij de ozb-eigenaren. Haarlemmermeer schat elk jaar het leegstandspercentage en bepaalt dan de hoogte van het ozb-tarief. Dus eigenaren die hun winkelpand keurig verhuurd hebben, betalen mee aan de ozb die eigenaren niet betalen als zij hun pand niet verhuurd hebben. Daarbij is het afschaffen van het gebruikersdeel van de ozb niet-woningen een juiste prikkel tegen leegstand. Zelfs onze eigen ondernemers in Hoofddorp-Centrum vragen om het afschaffen van de ozb-gebruikersbelasting, dus wat let ons dan als gemeente dit te doen?
Als iedereen bijdraagt, moeten we ook als raad naar onszelf kijken, het is al een paar keer genoemd. Hoe kunnen we burgers en ondernemers vragen om in te leveren en het dan zelf niet doen? Ik heb al aangegeven: misschien kunnen we wat met de 20%-regeling? Niet alleen de verantwoording daarvan afschaffen, maar misschien het hele bedrag afschaffen?

De VOORZITTER: Mijnheer Vermeulen. U had geen vraag? O, dat was een schijnbeweging. Gaat u verder mijnheer Sulmann.

De heer SULMANN: Dank u wel. Dan de cultuursubsidies. Hier gaat veel geld in om en in crisistijd kunnen we het niet maken om hier niet naar te kijken net als citymarketing, ook al een paar keer genoemd. Ook buiten ombuigingen om is dit een zeer omstreden pot met geld, dus bezuinigen maar. En als laatste, als bijna elke inwoner in Haarlemmermeer moet inleveren, dan moeten we ook kritisch kijken naar onze ontwikkelingshulp richting Cebu. Ontwikkelingshulp is geen gemeentelijke taak dus stoppen maar.
Dan ons tweede deel aan ombuigingen en dat zijn de grote prestigeprojecten. Laten we in dit geval beter kijken naar het verleden en kritisch kijken naar lopende projecten. Het nieuwe raadhuis is een grote investering, noodzakelijk omdat het oude raadhuis echt op is, maar door het toegenomen thuiswerken zou het pand misschien ook kleiner kunnen, dat zorgt voor een lagere investering en lagere onderhoudskosten de komende jaren. En dan ETO, ook al een paar keer genoemd, zet hier dan toch eindelijk een streep onder. Dat bespaart € 250.000,00 per jaar en afschrijven op verliesgevende projecten is ons niet vreemd, zoals we recent hebben gezien bij PrimA4a en VTA-kosten van Holland World. Maar misschien, als de ondernemer wat Forza! wat minder schimmig en wat minder vaag blijkt, hoeven we het niet eens af te schrijven. Dat zou helemaal mooi zijn. En als laatste Ida. Dat levert toch een besparing van € 500.000,00 op. Het is misschien geen structurele bezuiniging, maar dit soort prestigeprojecten gewoon niet meer doen, is wel een structurele bezuiniging.
Als laatste onderdeel de ombuiging waar eigenlijk geen discussie over kan bestaan. Dat zijn de maatregelen die onze inwoners en lokale ondernemers niet of heel weinig raken. Zoals eerder aangegeven, kunnen we de toeristenbelasting verhogen. Het is al een paar keer gezegd. Ook kunnen we de fees van grote evenementen verhogen en natuurlijk het reclamebeleid aanpassen. We hebben

veel grote wegen in onze gemeente, die belangrijke zichtpunten zijn voor reclame.

De VOORZITTER: Mijnheer Klijn.

De heer KLIJN: Even een vraag, u heeft het over Ida voor € 500.000,00 maar Ida was toch € 100.000,00?

De heer SULMANN: Ik dacht dat Ida iets van € 800.000,00 in totaal was en er zijn al een aantal contracten betaald of een aantal dingen al gebeurd, maar heel veel dingen zijn nog niet gebeurd. Volgens mij kunnen we het nog steeds niet bestellen en dat kost in ieder geval heel veel minder metaal en ijzer dat roestvrijstaal moet zijn. Maar het college heeft toegezegd nog voor de zomer met een antwoord te komen op de vraag wat we met Ida zouden gaan doen. Dat is vorig jaar op de motie die wij hebben ingediend toegezegd dus ik ben reuzebenieuwd.

De heer KLIJN: Dank u wel en ik ben dan blijer met het standpunt dat ik net heb ingenomen.

De VOORZITTER: Gaat u verder.

De heer SULMANN: Een belasting heffen op locaties langs de wegen is een inwonervriendelijke maatregel dus, dat hebben meerderen al gezegd, gelijk doen. Afsluitend voorzitter, resultaten uit het verleden bieden wel een garantie voor de toekomst, maar Haarlemmermeer moet dan wel eens echt leren van fouten uit het verleden zodat deze grote bezuinigingsuitdagingen niet meer nodig zijn. Uiteindelijk…

De VOORZITTER: Mijnheer El Idrissi voor u.

De heer EL IDRISSI: Dank u wel voorzitter. Even terug naar het begin. Ik heb het even opgeschreven en het was me even ontgaan om daarop te reageren, dus neem me niet kwalijk dat we even teruggaan in uw tekst. U noemt de schuld van € 700 miljoen die we hier in zijn totaliteit hebben in de gemeente en het tekort op de exploitatiebegroting. Wat is volgens u de causale relatie tussen die twee?

De heer SULMANN: Als de schuld oploopt, hebben we blijkbaar geld moeten lenen voor iets dat we graag willen, dus als de schuld oploopt, hadden we blijkbaar te weinig geld voor hetgeen we wilden doen. Dat betekent dat we geld tekort kwamen. Dat kan zijn omdat je investeringen doet, maar het kan ook zijn omdat we de verkeerde investeringen doen. De verkeerde investeringen hebben we ook gezien, een ETO bijvoorbeeld, daar hebben we veel te veel geld aan uitgegeven. Dat noem ik maar even, dat is dan iets van € 12 miljoen en de Calatravabruggen, ik hoef het niet te herhalen. We hebben dus heel veel investeringen gedaan die achteraf niet heel zinvol bleken of in ieder geval veel te veel geld kosten. Dus aan de oplopende schuld kun je gewoon zien 'we geven te veel geld uit, dan wel we doen iets anders verkeerd'.

De VOORZITTER: Aanvullende vraag, mijnheer El Idrissi.

De heer EL IDRISSI: Dank u wel voorzitter. Bent u het met me eens dat je enerzijds een gezond huishoudboekje kunt hebben en anderzijds een grote schuld kunt hebben als gemeente?

De heer SULMANN: Je kunt zeker een heel grote schuld hebben, maar de schuldquote gaat de komende jaren niet alleen in het rood, maar diep in het rood. Dat is de schuld ten opzichte van wat je binnenkrijgt. Die schuldquote gaat de komende jaren weer verder stijgen, dus blijkbaar doen we het

elk jaar weer slechter en uiteindelijk zul je elke euro die je leent ook een keer terug moeten betalen. Dus prima dat je schulden maakt, maar we moeten het ook terugbetalen. En een oplopende schuld, elk jaar weer, blijft elk jaar weer een groter wordend probleem. En ten opzichte van heel veel andere gemeenten doen we het ook slechter. Er wordt vaak gezegd 'we zijn een groeigemeente en kosten gaan voor de baten uit', maar dat heeft een Almere ook en dat heeft een Amersfoort ook. We zijn niet de enige gemeente die groeit en die gemeenten doen het op schuldquote in ieder geval een heel stuk beter dan wij het doen. Dus als je ons vergelijkt met vergelijkbare gemeenten doen we het een stuk slechter.

De VOORZITTER: Een laatste keer, mijnheer El Idrissi.

De heer EL IDRISSI: Als het mag, dank. Inderdaad, een helder verhaal mijnheer Sulmann, maar we hebben hier wel een goed treasurybeleid. Ons risicomanagement is hier uitstekend en we hebben een behoorlijke schuld, maar het risico dat we daaraan vastplakken is meer dan uitstekend, dat heeft u ook kunnen lezen in de rapportages en dat wilde ik als laatste punt nog even meegeven.

De heer SULMANN: Dat was geen vraag toch?

De VOORZITTER: Nee, maar u kunt er wel op reageren.

De heer SULMANN: Oké. Prima, dat geloof ik ook en we hebben daar ook goede mensen op zitten maar er zijn ook beslissingen genomen in het verleden die ons misschien toch wel iets te veel geld hebben gekost. Afsluitend, een laatste zin, gezond verstand leidt tot gezonde financiën en daar wil ik het even bij laten. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Ik zie verder geen mensen die nog iets aan u willen vragen en dan ga ik voor de woordvoering namens EEN Haarlemmermeer naar mijnheer Spijker.

De heer SPIJKER: Dank u wel voorzitter. EEN Haarlemmermeer heeft het motto 'beter pas op de plaats dan investeren naar een ondergang'. Dus gooi het roer om want de tijd van megalomane projectinvesteringen is over. We moeten de hand op de knip houden en zeker geen oplossingen meer bedenken om inwoners en ondernemers te laten betalen. Want die zitten al in zwaar weer.
Heeft EEN Haarlemmermeer enkele heilige huisjes? Zeker. De fysieke leefomgeving. Het onderhoud van de straten is al onvoldoende en mag niet slechter. Buurthuizen en veel lokale sportfaciliteiten zijn van groot belang voor de gezondheid en helpen eenzaamheid te voorkomen. Ook het Sociaal Domein is van belang, alleen moet er nog strakker worden gecontroleerd op de uitgaven van de jeugdzorg.
Wat willen we dan wel snijden? Daar zit iedereen natuurlijk op te wachten. Ten eerste, zeker voor de media, verbreek de stedenband met Cebu. Verminder de kosten en inzet van citymarketing. Dit roep ik bijna elke week: bespaar op het nieuwe raadhuis, focus op nog minder werkplekken en activiteiten dan u nu al wenst. Geen luxe faciliteiten. Thuiswerken. Een dag thuiswerken levert de samenleving bijna € 4 miljard op, besparing op kantoorruimtes, minder files, minder ongelukken, minder investeringen op infrastructuur. Ik citeer even een rapport van PWC. Kunst: ons beroemde beeld Ida is voorbijgekomen. Absoluut niet doen, gewoon annuleren. Dan blijkt er nog een marge van besparingen te zijn te halen, een redelijk grote marge op het Cultuurgebouw. Willen we minder kunst? Absoluut niet, maar we willen wel een rendabel beleid in dit gebouw. Dan ruimtelijke ontwikkeling: laten we alleen projecten faciliteren en niet meer zelf ontwikkelen. En nog niet overeengekomen investeringen voor de middellange termijn temporiseren. Dan een belangrijke: wonen. Wonen staat hoog op de agenda en wegen moeten er komen, dat is natuurlijk onlosmakelijk met elkaar verbonden. Maar moet er niet gedacht aan een slimme wijze van CO_2-vrij bouwen? Faciliteer houtbouw en Tiny Houses. Dan heb ik een heel mooie die ik vanmorgen tegenkwam. De energietransitie, een citaat van de NOS, voor

2050 moet in Nederland een op de drie straten worden opengebroken om kabels voor groene elektriciteit in te leggen'. Het gaat om 60.000 tot 80.000 kilometer kabel. Heeft de gemeente wel een budget voor zo'n geldverslindend project? Wij denken van niet dus laten we daar ook rekening mee gaan houden want dit wordt echt een dure business. Dan sport, het subsidiëren van ETO. Absoluut meteen afkappen, geef geen cent subsidie meer. Dan inkomsten, hef leges op reclame-uitingen langs de weg. Dat hebben ook andere collega's al genoemd en last but not least, zorg dat de afdeling Inkoop en Aanbestedingen de hoofdrolspeler is voor deze activiteiten. Onze accountant maakte jaarlijks opmerkingen over verkeerde en geldverspillende processen. Dat was het in mijn eerste ronde. Dank u.

De VOORZITTER: Er is geen tweede termijn meer, hoor. Dit is uw ronde, dus als u dat weet, wilt u dan nog iets eraan toevoegen? Nee, goed. Dan ga ik als er geen vragen zijn naar SRH, mijnheer Beusenberg.

De heer BEUSENBERG: Dank u wel voorzitter, ik bied alvast mijn excuses aan, in mijn enthousiasme heb ik wat vragen voor de wethouder in mijn betoog meegenomen dus die zullen we nog schriftelijk indienen.
De ombuigingen. We moeten als gemeente minder geld uitgeven, € 20 miljoen. Dat is een heel lastige taak, maar er zijn wel degelijk punten waarop deze gemeente kan bezuinigen. Zo is een van de grootste punten waar dat op zou kunnen gevormd door de rentelasten van leningen. Uit schriftelijke vragen van SRH blijkt het verschil aan rente dat nu betaald wordt en dat een nieuwe lening zou kosten, 1,3%. De portefeuillehouder geeft in de antwoorden van de schriftelijke vragen aan dat de voorwaarden van geldverstrekkers geen vervroegde aflossing toestaan. Hier klopt iets niet. Het is namelijk zo dat in de gemeente Den Helder precies ditzelfde gebeurt, dus het is wel degelijk mogelijk. Zij besparen op een lening van € 46 miljoen € 500.000,00 per jaar. Dus hoe is het mogelijk dat het bestuur in Den Helder, voor de portefeuillehouder geen geheel onbekenden, € 0,5 miljoen kan bezuinigen op een lening van € 46 miljoen terwijl wij een schuld hebben van € 350 miljoen bij BNG en wij deze kans zouden laten liggen? En door het antwoord dat vervroegde aflossingen niet zijn toegestaan, zou ik graag willen weten waarom het in Den Helder wel is gelukt. Nog een keer voor de portefeuillehouder, u zou bijvoorbeeld contact kunnen opnemen met de toenmalig waarnemend burgemeester, die schijnt u te kennen. Voorzitter, ervan uitgaande dat de boeterente die betaald wordt voor het vervroegd aflossen van een lening – de boeterente kan overigens ook in de tijd worden uitgespreid, dat hoeft niet in een keer te worden betaald – lager is dan € 4,5 miljoen, dat is het verschil van de 1,3% in rente, besparen we daar al op. Dus zeg niet dat het niet kan, want het kan wel. Ik heb hier een krantenartikeltje van Den Helder dat het kan en er is geen inwoner die hier iets van merkt want op deze manier besparen levert de gemeente alleen maar meer op. En met deze besparingen willen we de bezuinigingen voor de jeugd en ouderen terugdringen naar nul. U wilt daarop bezuinigen terwijl u miljoenen laat liggen door leningen niet over te sluiten. Het wordt even moeilijk voor de gemeente en er moet gelijk tot € 20 miljoen bezuinigd worden. Door beleid van de overheid hebben ondernemers ruim een jaar hun spaargeld en bezittingen moeten aanspreken om deze zware tijden door te komen. En nu gaat de hand zo op onze knip? De gemeente zou ook haar spaargeld kunnen aanspreken om er in deze moeilijke tijd voor de burgers te zijn. Ik had nu een hele hoop lawaai verwacht in de raadzaal, maar dat valt gelukkig mee. Iedereen zal willen bezuinigen en het is niet eerlijk tegenover de mensen die zelf hun hele hebben en houden moesten inzetten om te proberen het hoofd boven water te houden. Dank u wel voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel, ik weet niet of er nog reacties zijn op uw betoog. Mevrouw Ballieux.

Mevrouw BALLIEUX: Ja, op de laatste zin want u zegt dat u een heleboel tumult had verwacht en toen dacht ik 'wat bedoelt mijnheer Beusenberg eigenlijk'? Eigenlijk hoor ik u zeggen 'we moeten eigenlijk

iets doen aan de algemene reserve en daar een deel dekking uithalen net zoals ondernemers hun spaarcentjes hebben moeten aanspreken'. Maar dat kan volgens mij niet zomaar omdat we ook een weerstandsvermogen hebben en een aantal andere zaken waarom we dat niet zomaar kunnen doen. Ik ben benieuwd naar de reactie van mijnheer Beusenberg.

De VOORZITTER: Mijnheer Beusenberg.

De heer BEUSENBERG: Dank u wel voorzitter. Als het niet zomaar kan, zou ik toch zeggen 'waar een wil is, is een weg' en dan zouden we toch moeten kijken hoe dat eventueel wel zou kunnen.

De VOORZITTER: Mevrouw Van Straten nog.

Mevrouw VAN STRATEN: Dank u wel voorzitter, volgens mij hebben we vorig jaar ook incidentele tegenvallers betaald uit de reserves, maar we zijn nu op zoek naar structurele tegenvallers en die moeten we ook structureel oplossen, bent u dat met mij eens?

De heer BEUSENBERG: Deze structurele tegenvaller komt natuurlijk voort uit een coronacrisis en we gaan er niet van uit dat we hier nog vijf tot tien jaar in zitten dus zo structureel zou ik dat niet zien. Wel voor een raadsperiode, die vier jaar duurt, maar ik denk dat de structuur hier meevalt. Ik hoop dat we zo snel mogelijk weer naar een tijd kunnen waarin we geld overhouden.

De VOORZITTER: Mevrouw Ballieux nog.

Mevrouw BALLIEUX: Heel kort in reactie op mevrouw Van Straten en naar u toe, ik begrijp best wat u bedoelt want het college heeft ons in ieder geval verteld dat de tegenvaller van de toerismebelasting gewoon een incidentele tegenvaller is dus er is op niets op tegen om te zeggen 'incidentele kosten halen we dan uit de algemene reserve'. Bedoelt u dat te zeggen of heeft u nog andere ideeën?

De heer BEUSENBERG: We hebben nu een tekort van € 10 tot € 20 miljoen en dat komt voort, nogmaals, uit de coronacrisis en daar zit de toerismebelasting in, maar ook andere factoren. Wij vinden dat wij ook op een manier dat dat zou kunnen, ons spaargeld zouden moeten aanspreken. Het kan niet zo zijn dat we dat van iedereen verwachten. Mensen raken hun baan kwijt en moeten hun spaargeld aanspreken. Terrassen en winkels moeten dicht en ondernemers moeten hun spaargeld aanspreken. En wij dan niet? Dat vinden we niet kloppen.

De VOORZITTER: Mijnheer El Idrissi.

De heer EL IDRISSI: Dank voorzitter, als ik u kort mag samenvatten, zegt u eigenlijk 'kijk naar de eigen organisatie', u heeft het over die leningen, om de mensen te ontzien en dan noemt u jongeren en ouderen. Kunt u daar iets meer over vertellen, hoe wilt u die jongeren en ouderen ontzien?

De heer BEUSENBERG: Nou bijvoorbeeld in de jeugdzorg, maar ook de ouderenzorg en bij hulpbehoevenden, daar mogen ze deze bezuiniging zeker niet voelen, vinden wij. En inderdaad, kijk naar de eigen organisatie en dan heb ik het niet over ambtenaren want dan verleggen we het probleem, als wij ambtenaren ontslaan, raken ook mensen hun baan kwijt. Maar inderdaad, kijk naar punten waar we structureel te veel betalen en dat is op deze rentelasten. Ik heb even snel uitgerekend dat € 500.000,00 op € 46 miljoen delen door het aantal miljoenen, keer het aantal miljoen dat wij schuld hebben bij BNG, zou uitkomen op € 3,8 miljoen die structureel bezuinigd zou worden. Dus ik denk dat daar de grootste katvanger zit.

De heer EL IDRISSI: Met dat laatste punt ben ik het helemaal eens en dat heb ik ook aangegeven, maar ik was zo benieuwd want u wilde de jongeren en de ouderen ontzien, maar op welke manier dan? Dat geeft u niet duidelijk aan, maar dat laatste punt, daar ben ik het helemaal mee eens en daar kunt u ons op vinden.

De heer BEUSENBERG: Op het moment dat er minder geld wordt uitgegeven aan bepaalde zorg, hetzij jeugdzorg, hetzij ouderenzorg of hulpbehoevenden zullen mensen minder hulp krijgen en dat is iets dat we niet moeten laten gebeuren. Dus het is dan of dat minder mensen goede hulp krijgen of dat evenveel mensen iets minder goede hulp krijgen en dat kan bij ons niet door de beugel. Wij willen niet dat dat gebeurt.

De VOORZITTER: Mevrouw Knikker.

Mevrouw KNIKKER: Als ik u zo hoor, mijnheer Beusenberg, zegt u eigenlijk 'we zitten hier omdat de coronacrisis er is en daar zijn die tekorten door en daar hebben we het over'. Maar als je de presentaties en de brieven van het college ziet, gaat dit veel dieper, dan zijn dit structurele tekorten die aan het licht zijn gekomen doordat we op zoek zijn gegaan naar de tekorten van de jeugdzorg en het Sociaal Domein. En ja, we hebben de toerismebelasting niet en de parkeeropbrengsten niet, maar wat er nu aan de oppervlakte is gekomen, die bandbreedte van € 10 tot € 20 miljoen, gaat toch veel verder dan alleen maar de coronacrisis? Dus bent u het niet met mij eens dat we daar ook juist over zouden moeten hebben? Daar hoor ik u vanavond helemaal niet over.

De heer BEUSENBERG: Dat klopt, we hebben als punt ingenomen om vooral iets te doen aan de rentelasten, daar is wat ons betreft een groot deel te bezuinigen en daar voelt niemand iets van. De coronacrisis hakt er natuurlijk zeker in en u geeft zelf ook al aan dat we dus ook minder inkomsten hebben, maar uiteindelijk vindt SRH het niet terecht als onze inwoners dat nu vooral gaan voelen en wij dus vanuit onze reserves, hoe dan ook, of dat nu linksom of rechtsom is, als dat op die manier kan, daar niets aan doen. Dan willen we het op die manier hebben dat onze inwoners niet de lasten gaan dragen van het feit dat wij jarenlang structureel veel te veel geld hebben uitgegeven en moeten wij nu gewoon binnen onze eigen organisatie kijken hoe dat anders kan.

De VOORZITTER: Dank. Dan denk ik dat we alle vragen hebben opgehaald en dat zou betekenen dat we aan het eind zijn van dit debat. Ik wil u zeer veel bedanken voor het betoog en voor uw bijdragen in het debat. Ik denk dat het scherpte geeft, zowel aan het college, als aan de mensen die dit thuis hebben gevolgd en dit is een eerste stap want u gaat nog uitgebreid de volgende stappen zetten. En als uw voorzitter moet ik zeggen dat ik het heel mooi vond hoe u dat deed, dan heb ik het niet over de inhoud want daar ga ik niet over, maar zoals u live hier aanwezig was. Ik heb u kunnen zien en kunnen ruiken, van dichtbij mee kunnen maken, maar ook het feit u elkaar op zo'n goede manier bevraagt, geeft het debat meer diepte. Daarmee denk ik dat de mensen thuis ook meer helderheid krijgen over de standpunten en daar wil ik u mee complimenteren. Ik wil de avond sluiten en ik zie u allen terug om 22.15 uur, digitaal, want dan gaan we stemmen. Dank u wel.